

АНВОРИ ДОНИШ

E-mail: anvor.donish@kgu.tj Нашрияи Донишгоҳи давлатии Кӯлоб ба номи Абӯабдуллоҳи Рӯдакӣ*
www.kgu.tj №2 (303) 17-уми феврари соли 2020, душанбе (оғози нашр: соли 1994)

ФАРМОНИ ПРЕЗИДЕНТИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН

НАТИҶАГИРӢ АЗ ПАӢМИ ПЕШВОИ МИЛЛАТ

ДОНИШГОҶИ ДАВЛАТИИ КӢЛОБРО ИНТИХОБ НАМО!

АБДУЛЛОЕВ: ОМУӢЗГОРОНИ ТАСОДУФӢ ДАР МАКТАБҶОИ ОЛӢ ЗИӢД ШУДААНД...

ФАРМОНИ ПРЕЗИДЕНТИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН

Дар бораи "Бистсолаи омӯзиш ва рушди фанҳои табиатшиносӣ, дақиқ ва риёзӣ дар соҳаи илму маориф" эълон намудани соҳаи 2020-2040

Мутобиқи моддаи 69 Конституцияи Ҷумҳурии Тоҷикистон, бо мақсади тақвият бахшидан ба раванди омӯзи-

ши илмҳои табиатшиносӣ, дақиқ ва риёзӣ, инчунин тавсеаи тафаккури техникӣ на врасону ҷавонон, фармон медиҳам:

1. Солҳои 2020-2040 "Бистсолаи омӯзиш ва рушди фанҳои табиатшиносӣ, дақиқ ва риёзӣ дар соҳаи илму маориф" эълон карда шаванд.

2. Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон, Академияи илмҳои Ҷумҳурии Тоҷи-

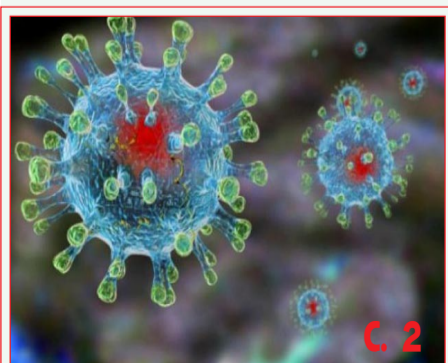
кистон ва вазорату идораҳои дигаре, ки дар сохтгорашон муассисаҳои таълимӣ доранд, нақшаи чорабинӣҳоро дар муҳлати се моҳ таҳия ва ба Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон пешниҳод намоянд.

Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон
Эмомалӣ Раҳмон

ш. Душанбе
31 январи соли 2020
№1445

С. 10-11

КОРОНАВИРУС: ХАТАР Ӣ ЭҶТИӢТ?

С. 2

БОНУВОНИ ТОҶИК ДИГАР МӢИ ДАРОЗ НАМЕГУЗОРАНД?

С. 6

ҶАРФИ ДОНИШЧӢ

С. 12-13

НИЗОМНОМАИ ОЗМУНИ "ФУРӢҶИ СУБҶИ ДОНОӢ КИТОБ АСТ"

С. 4-5

КОРОНАВИРУС: ХАТАР Ё ЭҲТИЁТ?

КОРОНАВИРУС: ВАЪЗ ДАР ТОҶИКИСТОН МУЪТАДИЛ ВА ЗЕРИ НАЗОРАТ АСТ...

Вазорати тандурустӣ ва ҳифзи иҷтимоии аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳамчун мақоми ваколатдор аз Вазорати корҳои хориҷӣ ва Кумитаи рушди сайёҳии мамлакат хостааст, ки сафарҳои корӣ ва сайёҳии шаҳрвандони мамлакатро ба минтақаҳои Ҷумҳурии Мардумии Чин маҳдуд намоянд. Тасмими мазкур дар ҳоле гирифта шудааст, ки тайи чанд рӯзи охир дар Ҷумҳурии Мардумии Чин каронавирус ба қайд гирифта шуда, ҳамзамон сабаби марги инсонҳо гардидааст. Дар ин бора муовини Вазири тандурустӣ ва ҳифзи иҷтимоии аҳолии Мирҳамуддин Камолзода ба намояндагони ВАО иттилоъ дод.

Ба зикри номбурда, каронавирус бемории сироятӣ буда, шурӯъ аз моҳи декабри соли 2019 дар як қатор музофоти Чин, аз ҷумла шаҳри Вуҳани вилояти Хубей ба қайд гирифта шуд. Тибқи маълумоти Ташкилоти умумиҷаҳонии тандурустӣ, то 20 январи соли 2020 ҳамагӣ 218 ҳодисаи гирифтورشавӣ ба ин беморӣ ба ҷашм расидааст.

Бино ба иттилои Мирҳамуддин Камолзода, бемории сироятӣ каронавирус аслан дар бадани ҳайвоноти ҳонагӣ, хусусан, паррандаҳо, чорвои калони шохдор ва ҳук афзоиш ёфта, баъдан ба одам интиқол меёбад. Нишонаҳои асосии ин беморӣ, пеш аз ҳама, таби баланд, дарди сар, дарди мушаку пайвандҳо ва дарди гулӯ мешавад. Инчунин нишонаҳои дигари каронавирус осеб ёфтани роҳҳои нафас ва шушҳо мешавад, ки дар муҳлати кӯтоҳ ҳолати бемор вазнин шуда, дар сурати табобат нагирифта ба фавақ оварда мерасонад. То кунун 38 намуди ин вирус ба қайд гирифта шудааст. Аз рӯи маълумоти эпидемиологӣ, каронавирус ба он хотир гуфта мешавад, ки ин беморӣ зери микроскоп мисли офтоб мавҷҳо дошта, аз ин сабаб он аз калимаи корона гирифта шудааст.

"Айни ҳол дар фурудгоҳҳои байналмилалӣ ҷумҳури таҷризаҳои зарурӣ, ба монанди тепловизор ва термасканерҳо насб шуда, ҳар як шаҳрванде, ки аз Ҷумҳурии мардумии Чин ба Тоҷикистон ворид мегардад, тавассути онҳо гузаронида мешаванд. Бояд зикр намуд, ки ҳангоми дарёфти чунин беморон онҳо фавран дар ҳуҷраҳои махсусе, ки дар фурудгоҳҳо мавҷуданд, ҷойгир шуда, тавассути нақлиёти махсус ба шуъбаҳои бемориҳои сироятӣ интиқол меёбанд ва таҳти назорати табибон қарор дода мешаванд. Бояд ҳаминро зикр намуд, ки вазъи бемориҳои сироятӣ дар Тоҷикистон муътадил ва нигаронкунанда намебошад", - гуфт муовини Вазири тандурустӣ ва ҳифзи иҷтимоии аҳолии Мирҳамуддин Камолзода.

Ёдовар мешавем, ки тибқи маълумоти оморӣ, бемории каронавирус солҳои пеш дар як қатор кишварҳои ҷаҳон, аз ҷумла Кореяи ҷанубӣ, Таиланд ва Япония ба қайд гирифта шуда буд. Инчунин солҳои 2014-2016 дар Арабистони Саудӣ низ як вирус ховари миёнагӣ ба қайд гирифта шуд, ки он ба оилаи каронавирусҳо шомил буд. Он замон манбаи сироятӣ бемории мазкур шутур ба шумор мерафт.

АМИТ "Ховар"

КОРОНАВИРУС ВА РОҲҶОИ ПЕШГИРӢ АЗ СИРОЯТИ ОН

Мо тасмим гирифтаем, ки яқинд маълумоте дар бораи Коронавирус 2019-

nCoV ва роҳҳои аз ин сироят пешгириро барояшон пешкаш кунем.

Коронавирус 2019-nCoV мансуби оилаи Коронавирусҳо буда, ҳамчун инфексияи зоонозӣ ба ҳисоб меравад. Аз рӯи маълумоти Созмони беҳдошти ҷаҳонӣ, вирус дорои хосиятҳои мутатсионӣ (тағйирпазирӣ) буда, ҳолатҳои аз одам ба одам сироятёбӣ низ қайд шудааст. Айни ҳол ин вирус барангезандаи эпидемия дар якҷанд шаҳрҳои Чин мебошад. Вирус якум бор моҳи декабри соли 2019, дар шаҳри Уҳони мамлакати Чин ба қайд гирифта шудааст. Дар асоси маълумоти оморӣ ҳолатҳои зиёди сироятёбӣ қайд шудааст ва якҷанд ҳолати фавақ низ ҷой дорад. Паҳншавии каронавирусо дар Фаронса, Ҷопон, ИМА, Кореяи Ҷанубӣ ва дар якҷанд давлатҳои дигар мушоҳида намуданд. Хушбахтона, бо чорагирии саривақтии Ҳукумати кишварамон, дар Тоҷикистон ҳолатҳои сироятёбӣ қайд нашудааст. Аммо ба вучуди ин мебоист роҳҳои пешгириӣ ва саривақт ошкор намудани ин каронавирусо ҳатман донист.

РОҲҶОИ СИРОЯТЁБӢ:

1. Иррибот бо шахси бемор;
2. Тавассути ҳаво ва оби даҳони шахси сироятёфта;
3. Ҳангоми сару кор бо косаву табақи бемор;
4. Зимни иррибот бо ҳайвони сироятёфта;

АЛОМАТҶОИ БЕМОРИ:

1. Сулфаю атсаи зиёд;
2. Баландшавии ҳарорати бадан;
3. Нафастангӣ;
4. Пневмония;
5. Қайқунӣ;
6. Дарунравӣ;

ОРИЗАҶОИ БЕМОРИ:

1. Норасоии шушӣ;
2. Норасоии кори гурдаҳо;

РОҲҶОИ ПЕШГИРӢ:

1. Қоидаҳои беҳдошти дастонро риоя кунед! Дастҳоянро баъди ташноб, пеш аз таом хӯрдан, баъди алоқа бо бемори сироятёфта ҳатман бо собун шӯед.
2. Пӯшидани ниқобҳои тиббиро дар мавзеҳои серодам фаромӯш накунед!
3. Бо ҳайвону паррандаҳои ёбӣ ва шахсон сироятёфта аз алоқа парҳез намоед!
4. Ҳангоми атса ё сулфа бо кафи дастон ё сачоқи намнок (влажная салфетка) даҳонатонро пӯшед!
5. Ҳамагуна мевачот ва сабзавотро пеш аз истеъмол дар об бодикқат шӯед!
6. Солими баданро нигоҳ доред, дар ҳолати гирифтори ягон беморӣ будан, зуд паи табобаташ шавед!

Инак, чи хеле мушоҳида кардед, роҳҳои пешгирии ин беморӣ риояи оддитарини қоидаҳои беҳдошти саломатӣ мешавад. Ваксинаи зидди ин беморӣ то ҳол коркард нашудааст, аммо табобати ин беморӣ бо маводҳои доруворӣ имконпазир аст ва ҳолатҳои табобати пурраи беморон низ қайд гардидааст. Қатъиян риоя намудани ин қоидаҳо ба шумо тавсия медиҳем.

Манбаъ: <http://ibnisino.tj>

ПРОФЕССОР САИДБЕК САТТОРОВ: "ЭҲТИМОЛИЯТИ ВОРИДШАВИИ КОРОНАВИРУС БА ТОҶИКИСТОН ВА ХУРУҶУ ПАҲНШАВИИ ОН ХЕЛЕ КАМ АСТ..."

Шурӯъ аз 31 декабри соли 2019 мақомоти Чин ба Созмони умумиҷаҳонии тандурустӣ дар бораи хуруҷи бемории илтиҳоби шуши номаълум дар шаҳри Вуҳан, воқеъ дар қисми марказии ин мамлакат хабар доданд. Коршиносон ангезандаи беморию муайян карданд, ки ин каронавируси 2019-nCoV мебошад. То имрӯз ҳолатҳои сироятӣ каронавирус ғайр аз Ҷумҳурии Мардумии Чин дар Гонконг, Макао, Тайван, Таиланд, Япония, Кореяи Ҷанубӣ, ИМА, Канада, Ветнам, Сингапур, Непал, Франция, Австралия ва Малайзия ба қайд гирифта шудааст.

Тавре имрӯз хабар додем, бино ба иттилои хабаргузори "Синхуа", Раиси Ҷумҳурии Мардумии Чин Си Цинпин вазъи эпидемияи бемории мазкурро дар кишвараш мураккаб эълон намудааст. Тибқи маълумоти Кумитаи давлатии тандурустии ҶМЧ, теъдоди беморони гирифтори

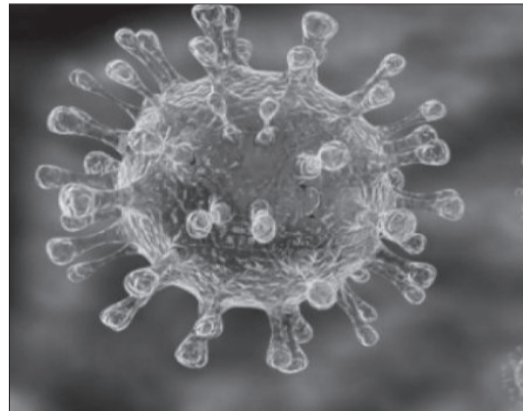
коронавирус дар ин мамлакат то 29 январ ба 7711 нафар ва шумори ҳалокшудагон ба 170 нафар расидааст.

Имрӯз дар Женева Созмони Умумиҷаҳонии Тандурустӣ вобаста ба ин масъала ҷаласаи таъҷили доир мекунад.

Вобаста ба ин намуди вирус, нишонаҳо, роҳҳои гузариш ва пешгирии он хабарнигори АМИТ "Ховар" Холисаи АСО-МИДДИН бо мудири кафедраи микробиология, иммунология ва вирусологияи Донишгоҳи давлатии тиббии Тоҷикистон ба номи Абӯалӣ ибни Сино, профессор Саидбек САТТОРОВ ҳамсӯҳбат гардид.

Мухтарам Сатторов, Шумо ҳамчун вирусолог дар бораи каронавирус чӣ гуфта метавонед?

- Ин вирус як навъ зернамуди нав ме-

бошад. Ин ба он хотир барангезандаи нав гуфта мешавад, ки дар марҳилаи имрӯза зиёда аз 30 намуди каронавирусо маълуманд. Дар аксар ҳолат ин вирусҳо метавонанд ба организмҳои зиндаи гуногун, аз ҷумла одам, ҳайвонот, паррандагону хазандагон сироятвар бошанд. Вируси мазкур ба он хотир зернамуди нав номида мешавад, ки дар баъзе ҳолатҳо байни зернамудҳои гуногун мубодилаи ирсӣ ба амал меояд ва ҳиссаҳои ирсии як намуд ба ҳиссаҳои ирсии намуди дигар гузашта, тағйирпазирӣ ё мутатсияро ба вучуд меоранд, ки дар натиҷа зернамуди нав пайдо мешавад.

Ҳангоми пайдо шудани зернамуди нав организмҳои инсон бо сабаби надохтани масуният наметавонад худро ҳимоя намояд. Дар ин ҳолат беморӣ вазнин шуда, ба оқибатҳои нохуш оварда мерасонад.

Тибқи маълумоти расонаҳои хабарӣ, аллакай каронавирус қариб ба ҳамаи қитъаҳои олам рафта расид. Гуфта мешавад, ки ҳатто дар Россия ва Қазоқистон низ чанд нафарро ба гумони сироят аз ин беморӣ бистарӣ кардаанд, ҳарчанд ин гумон ҳанӯз аз ҷониби табибон тасдиқ нашудааст. Чунин вазъият аҳолии Тоҷикистонро низ наметавонад ба таъшиш наорад...

- Бояд зикр намуд, ки аввалан аз воридшавии ин вирус, чун дигар бемориҳои сирояткунанда усулан ягон кишвари дунё сардасад эмин буда наметавонад. Ҷой доштани ҳолати сироятро танҳо санҷиши лабораторӣ муайян карда метавонад.

Барои ҳамин вазифаи аввалиндараҷаи мо пешгирии воридшавӣ ва паҳн гардидани хуруҷи ёфтани ин вирус дар кишварамон мебошад. Чунин вазифаро дар назди вазорату идораҳои дахлдор ҳуди Президенти мамлакат, Пешвои миллат мухтарам Эмомалӣ Раҳмон гузоштаанд. Барои пешгири аз каронавирус дар назди Вазорати тандурустӣ ва ҳифзи иҷтимоии аҳолии роҳбарии муовини вазири Мирҳамуддин Камолзода Ситоди доимомалкунандаи ҷумҳуриявӣ таъсис дода шуд. Ҳамчунин чанд рӯз пеш зимни ҷаласаи корӣ вобаста ба андешидани тадбирҳои иловагӣ бар зидди бемории каронавирус муовини Сарвазири мамлакат Азим Иброҳим зикр намуд, ки айни замон дар 27 гузаргоҳи сарҳади калону хурд, ки дар сарҳадот бо кишварҳои ҳамсоя фаъолият мекунанд, вобаста ба аз 2 то 5 мутахассиси соҳаи тандурустӣ ва эпидемиологҳо фаъолияти шабонарӯзӣ

мебаранд. Парвози ҳавопаймоҳои мо ба манотиқи Чин муваққатан манъ карда шудааст. Шаҳрвандони Чин, ки дар рӯзҳои хуруҷи ин беморӣ дар кишварашон ба Тоҷикистон оmlадаанд, ба рӯйхат ва ба санҷиши табибон фаро гирифта мешаванд.

Баҳри роҳ надодан ё ин ки сари вақт пешгири кардани ин беморӣ тадбирҳои аз ҷониби вазорату идораҳои тадбирҳои иловагӣ андешида шуда истодаанд.

Дигар ин ки дар мо эҳтимолияти воридшавии каронавирус ва дар натиҷаи он хуруҷ ва паҳншавии ин беморӣ хеле кам мебошад.

Бо кадом далел?

- Бо далели он ки, аввалан, шаҳри Ухан - минтақае, ки дар он ҷо каронавирус хуруҷ ёфтааст, дар қисми шарқии Чин ҷойгир буда, бо ҷумҳурии мо ҳамсарҳад нест. Сабаби дар Чин, давлатҳои Осиё ва Шарқи наздик зуд-зуд авҷ гирифтани ин гуна бемориҳо он аст, ки иқлимашон тропикӣ ва субтропикӣ буда, дар ин гуна шароит паррандагону хазандагони гуногун мавҷуданд.

Сониян, хуруҷи бемориҳои шадиди роҳҳои нафаскашӣ аксаран ба зичии аҳолии вобастагии калон дорад. Тавре аллакай гуфтем, сирояти каронавирус аввал дар шаҳри Вуҳани Чин пайдо шуд, дар ин шаҳр қариб 11 миллион аҳолии зандагӣ мекунанд. Вақте зичии аҳолии зиёд шуд, эҳтимолияти сирояти ангезандаи беморӣ, аз ҷумла каронавирус аз нафари бемор ба солим бештар мешавад.

Ин вирус бо кадом роҳҳо аз одами бемор ба каси солим сироят мекунанд?

- Роҳҳои гузариши ин беморӣ ҳавоӣ-қатрагӣ буда, он ҳангоми нафас гирифтани ва атсаи сулфа задан мегузарад. Ҳангоми атса ва ё сулфа задан бемор метавонад вирусро ба муҳити атроф паҳн намояд ва шахси солим дар мавриди риоя накардани масофае, ки байни шахси бемор ва солим ба андозаи на кам аз як метр муайян гардидааст, метавонад аз ин вирус сироят ёбад.

Мавриди зикр аст, ки чунин вирусҳо ба муҳити атроф бениҳоят ҳассос мебошанд. Зимни таъсири шуъои офтоб ва ё ҳарорати гармӣ онҳо зуд маҳв мешаванд, вале дар сардӣ мӯддати якҷанд соат дар муҳити атроф боқӣ монда, дар сурати риоя накардани гигиенаи шахсӣ кас метавонад ба он гирифтोर шавад.

Нишонаҳои аввалини ин беморӣ аз чӣ иборатанд?

- Нишонаҳои асосии каронавирус ҳарорати баланд, дарди сар, дарди мушаку пайвандҳо, дарди гулӯ, бемадорӣ ва пайдошавии оризаҳои сафед дар забон мебошанд. Дар натиҷаи чунин нишонаҳои роҳҳои нафас ва шуш осеб ёфта, дар муҳлати кӯтоҳ ҳолати бемор вазнин мегардад.

Яъне дар ҳолати ба ин беморӣ гирифтोर шудан душвор шудани нафаскашӣ, нарасидани ҳаво ба мушоҳида мерасад.

Шумо дар бораи тадбирҳои мақомоти дахлдор қиҳати пешгирии каронавирус ҳарф задед. Бигӯед, ки шахсон алоҳида чӣ кор бояд кунанд, то ки мубталои ин беморӣ нагарданд?

- Барои пешгирии беморӣ бояд қабл аз ҳама гигиенаи шахсӣ риоя карда шавад. Ғайр аз ин, то паст шудани шиддати вирус аз сафарҳои бемаврид ба давлатҳои ҷаҳон, ки дар он ҷойҳо нишонаҳои беморӣ пайдо шудаанд, бояд худдорӣ намуд. Дар ҷойҳои серодам, хусусан раставу бозорҳо камтар гаштугузор кардан лозим аст. Бояд зуд-зуд дастонро бо собун ва ё маҳлулҳои безаргардонидашуда шуста, аз ниқобҳои тиббӣ истифода намуд. Ба пардаҳои лубобӣ, хусусан бинӣ, чашм ва даҳон камтар даст расонидан лозим аст. Тез-тез шамол додани макони зист, сайр кардан дар ҳавои кушод ва истифодаи мевачоту сабзавоти аз витаминҳо бой муҳим мебошад.

АМИТ "Ховар"

НАТИҶАГИРӢ АЗ ПАЁМИ ПЕШВОИ МИЛЛАТ

Рӯзи 26.12.2019 Паёми Асосгузори сулҳу Ваҳдати миллӣ, Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон ба Маҷлиси Олӣ баргузор гардид. Пешвои миллат нахуст оид ба масъалаи мушкilotи иҷтимоӣ ва беҳтар намудани сатҳи зиндагии аҳолии мамлакат суҳбатҳои маҷлисӣ намуданд. Ба соҳаи илм ва маориф низ таваҷҷӯҳи хоса зоҳир карда шуд.

Дар иртибот бо гуфтаҳои боло ба андешаи мо як нуқтаро махус қайд кардан лозим меояд. Ҳанӯз дар дунёи қадим ба масъалаи омӯзиши илмҳои дақиқ, бахусус риёзиёт аз ҷониби олимону файласуфон диққати ҷиддӣ дода мешуд. Масалан, дар даромадгоҳи Академияи Афлотун шиори зерин навишта шуда буд: "Қасе риёзиётро намедонад, даромадан манъ аст".

Қобили зикр аст, ки Пешвои муаззами миллат, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон дар баробари дигар нақшаву барномаҳо дар сиёсати худ соҳаи илм ва маорифро дар мадди аввал гузошта, пайваста баҳри рушду нумӯи он тадбирҳои зарурӣ меандшанд. Дар баромаду вохӯриҳояшон пайваста таъкиди менамоянд, ки "...ҳеҷ давлати дунё бе соҳаи илм ва маориф пеш рафта наметавонад". Баҳри рушди илм дар мамлакат дар Паёми навбатии хеш ба зарурати рушди илмҳои дақиқ, табиатшиносӣ, риёзӣ таваҷҷӯҳи хоса зоҳир намуда, солҳои 2020-2040-ро "Бистсолаи омӯзиши ва рушди фанҳои табиатшиносӣ, дақиқ ва риёзӣ дар соҳаи илму маориф" эълон намуданд.

Дар баробари пешравӣҳои назарраси соҳаи маориф, ҳамчунин ҷиҳати таъмини сифати таҳсилот ва баланд бардоштани дониши муҳассилин ишора шуд, ки аз мо, омӯзгорон масъулияти бештареро тақозо мекунад. Моро водор месозад, ки диққати наврасон, хонандагон ва донишҷӯёнро барои аз бар намудани донишҳои муосир, азҳудкунии фанҳои дақиқ, забонҳои хориҷӣ ва омӯзиши технологияи иттилоотиву коммуникатсионӣ ҷалб намоем. Имрӯз вақти он расидааст, ки дар муассисаҳои таҳсилоти олӣ, дар баробари таваҷҷӯҳ ба шумора боз ба сифати таълим ва ба дастовардҳои илмӣ ва ихтирооти донишмандони соҳа диққати ҷиддӣ додан зарур аст. Вақти он расидааст, ки кадрҳои донишманду ҷавобгӯ ба талаботи бозори меҳнатро тарбия намоем, зеро пешрафту тараққи кишвар бастагӣ ба кадрҳои баландхаттисос дорад.

Инчунин, нигаронӣ карда шуд, ки: "Илм дар шароити муосир нақши калидӣ дошта, ба рушду тараққиёти давлат мусоидат менамояд. Мутаассифона, дар кишвари мо ихтирооҷорӣ ва навоарӣ ҳанӯз кам буда, бозёфтҳо дар илмҳои дақиқ ва техникӣ технологияи назаррас нестанд. Дар замоне, ки илму технология бо суръати кайҳонӣ пеш меравад, дар илми тоҷик навгонӣ ва ташаббусҳои илмӣ кам ба мушоҳида мерасанд, афроди лаёқатманд, ихтирооҷор ва навҷӯ ба ҷодаи илмҳои дақиқ ҷалб карда намешаванд ва

(Натиҷагирӣ аз Паёми Асосгузори сулҳу Ваҳдати миллӣ, Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон Эмомалӣ Раҳмон ба Маҷлиси Олӣ Ҷумҳурии Тоҷикистон, аз 22-юми декабри соли 2019)

мавзӯҳои фармоишӣ барои талаботи давлат равона наметавонанд. Дар мамлакат дар шароити имрӯза рушди илмҳои бунёдӣ муҳим ва афзалиятнок буда, пешбурди корҳои илмӣ-ву таҳқиқотӣ вазифаи аввалиндараҷаи олимони ин соҳа маҳсуб меёбад, ки он беҳбудии ҷиддӣ мебоҳад".

Воқеан, чунин таъкиди ҷамъамон, нигаронии Пешвои миллат аз вазъи илму инноватсияи мамлакат саривақтӣ ва бамаврид мебошад. Ҳамин

медихад.

Дар сиёсати Пешвои миллат масъалаи ҷавонон, аз ҷумла дастгирии олимони ҷавон мавқеи махсусро ишғол мекунад. Олимони ҷавонро зарур аст, ки дар омӯзиши забонҳои хориҷӣ, технологияи компютерӣ ва таҳлили амиқи мавзӯи таҳқиқотӣ ҷидду ҷаҳд намуда, ба натиҷаи ба ҷамъият судманди кори таҳқиқотии худ саҳми арзанда дар рушди давлати соҳибистиқлоламон гузоранд. Доир ба қишри ояндасози ҷомеа, ҷавонон, чу-

нон ки дар Паём зикр ёфтааст, дар воқеъ имрӯз беш аз 257 ҳазор нафар ҷавонон, 30 фоизи онҳоро духтарон ташкил медиҳанд, дар муассисаҳои таҳсилоти олиӣ касбии дохил ва хориҷи кишвар ба таҳсил фаро гирифта шудаанд. Оид ба ин масъала аз ҷониби Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ, Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон мунтазам тадбирҳои зарурӣ андешида мешаванд. Мақомоти марбута ва масъулини соҳаро лозим аст, ки ба масъалаи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон "Дар бораи ҷавонон ва сиёсати давлатии ҷавонон", эътибори ҷиддӣ дода, баҳри рушди он боз ҳам тадбирҳои зарурӣ андешанд.

Таҳлилҳо аз Паём то Паём имкон медиҳад хулоса намоем, ки ободӣ, пешрафт ва рушди давлат дар баробари фаъолияти дигар мақомоту сохторҳо аз соҳаи илму маориф вобастагии хеле бузург дорад. Аз ин рӯ, мо ва аҳли зиёи мамлакатро зарур аст, ки баҳри омода намудани кадрҳои воқеан ба талаботи бозори меҳнат ҷавобгӯ бештар заҳмат кашем, зеро дар ҳама давру замон ҷамъият ниёз ба ҷавонони донишманду бомаърифат дорад. Пешрафти ҳар як ҷамъият аз сатҳи маърифатнокии аҳолии он вобастагии бузург дорад. Аҳли ҷомеаро зарур аст, ки сиёсати хирадмандонаи Роҳбарӣ давлат, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмонро ҳамтарфа ҷонибдорӣ карда, пайрави арзишҳои демократӣ ва ҷонибдори сулҳу суббот дар кишвар бошанд.

Дар иртибот бо гуфтаҳои боло пешниҳод менамоем:

1. Доир ба афкори маорифпарваронаи Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ, Пешвои миллат барномаи аз ҷиҳати илмӣ мушаххасро баҳри рушди соҳаҳои илмҳои табиатшиносӣ, риёзӣ ва техникӣ дар ҷумҳурии пешниҳод намудан зарур аст.

2. Дар макотиби олиӣ, ки ба омода намудани мутахассисони риштаҳои табиатшиносӣ, риёзӣ ва техникӣ машғуланд, курси махсуси "Омӯзиши илмҳои табиатшиносӣ, риёзӣ ва техникӣ"-ро ба роҳ монанд.

**Насрулло АБДУЛЛОЕВ,
номзади илмҳои сиёсӣ,
мудири кафедраи фалсафа**

• Шеъри рӯз

Масъуд МИРЗО

ТАРСАМ

Тарсам, маро тарсуиям оқи падар кунад,
Як нохалаф, як бешараф, ҳамсанги хар кунад.
Моро ҳамин лоқайдиву худношиносиҳо,
Як бепадар, як бенасаб, як раҳгузар кунад.
Тарсам, ки ин худжориву бегонапарварӣ,
Остонаи ҳамсоҷро болини сар кунад.
Тарсам, ки рӯ ба рӯи ман рӯбоҳи модаро,
Нармии "орифона"-и ман шери нар кунад.
Ҷӯпони моли ҷадди ман берӯи бад шудааст,
Ё Раб, мабод, рӯбиниям аз ин батар кунад.
Тарсам маро дастӣ тамаъ дар назди хӯҷаин,
Як хӯсаи лолу гаранг, як кӯру кар кунад!
Тарсам маро андешаам, к-аз тарс бадтар аст,
Як беватан, як бекафан, як дар ба дар кунад.

ДУ ҲИКМАТ

МУНОСБАТ БО ХОНАВОДА

Маъмулан, ҳамаи мо, вақте аз кор ба хона меравем, хастагиву вазнинии дар кор ба сарамон омадаро бо худ мебарем. Вақте фишору вазнинии худро ба сари аъзои оила - хоҳ ҳамсар, хоҳ писару духтарамон мерезем, ғамгин мешавем. Бисёр маврид аз ҷанҷолу ғавғо, ки баъд аз кор ба сари оиламон мебардорем, зуд пушаймон шуда, мегӯем:

"Кош худамро ба даст мегирифтам. Кош каме таҳаммул карда, газабамро фуру мебурдам..." Қаҳрамони қиссаи зер барои ранҷу кулфаташро ба сари оилааш бор накардан роҳи хубе ёфтааст. Устое, ки барои таъмири хонаамон киро кардам, рӯзи аввали кориашро бо душворӣ ба поён расонд. Чархи кафиди мошини барои як соат ба кор дертар ҳозир шуданаш сабаб шуда, арраи барқиаш корношоям гардид ва ҳоло бошад, асбоби барқсанҷиаш аз кор баромад. Ин ҳама бебарорӣ дар кор ӯро хеле ғамгину мушавваш намуд. Беғох, баъд аз кор, вақте ба мошини савор карда, ба хонааш мебурдам, мисли кундае дар паҳлӯям менишаст. Бадқаҳру асабонӣ менамуд. Аз ин ғоят дар роҳ ҳарфе ҳам ба забон наовард.

Чун ба хонааш расидем, барои бо аҳли оилааш шинос шудан маро ба дарун даъват кард. Пеш аз ворид шудан ба хона усто аввал назди дарахте таваққуф кард. Ба ҳар ду дасташ аз ду шохи дарахт дошт. Бо кушода шудани дари хона чеҳраи ӯ ба таври ногаҳонӣ тағйир ёфт. Ду бари рӯяшро табассум зеб меод. Ҳар ду фарзанди кӯчакашро самимӣ ба оғӯш гирифта, аз пешони ҳамсараш бӯсид. Баъд аз шиносӣ маро то пеши мошин гусел кардан хост, ки ҳамон дарахт ба ёдам расид.

- Намегӯед, ки чаро дар назди дарахт истода, шоҳаҳрашро доштед ва дар як лаҳза чеҳраатон тағйир ёфт? Гӯё то ба ин ҷо омадан ғаму андӯх надостед.

- Ин дарахти ғаму изтиробӣ ман аст, - гуфт ӯ ба дарахт ишора карда.

- Баъзан дар корҳои вазниниву мушкилиҳо пеш меоянд, ки саҳт асаби мешавам. Ман нек медонам, ки онҳо заррае ҳам ба оилаам дахл надоранд. Яъне, барои мушкилиҳои дар кор ба сарам омада оилаам айбдор нест. Барои ҳамин, ҳар бегоҳ вақти ба хона омадан, ғаму изтиробамро ба дарахт мео-

везам. Саҳар онҳоро дубора аз шохи дарахт мегирам. Аммо медонед, аҷибаш чист? Аҷиб он аст ки, вақте субҳи рӯзи дигар ғаму андӯх ё вазниниву кулфати дирӯзаамро аз шохи дарахт гирифтани мешавам, мебинам, ки мисли дирӯза бисёр нестанд. Кам шудаанд...

ДУШИЗАИ ПОКДОМАН

Боре Дӯшизаи покдоман дар даст Масеҳи тифл бар замин фуруд омад ва ба ибодатхонае қадами муборак гузошт. Роҳибони аз таширф сарбасаморасида саф кашиданд: паси ҳам аз рада бароманда, ба Модархудо наздик мешуданд ва ба шарафи эшон санъати худ намоиш медоданд: яке шеъри эҷодкарда замзама менамуд, дигарӣ дониши амиқи ҳазми Инҷил зоҳир месохт, сеюмӣ ҷумла авлиёҳоро бехато номбар мекард. Ба ҳамин минвол ҳар кадоме аз бародарон ба андозаи нерӯ ва истеъдоди хеш Дӯшизаи покдоман ва Масеҳи тифлро таҳният менамуданд.

Миёни эшон вопасин роҳибаке назарногир ва ғарибшамои буд, ки бечора, ҳатто, наметавонист, сураҳореро аз Китоби Муқаддас аз ёд бихонад. Волидони ӯ мардуми бесавод - аҷубабозони ҳарҷоғард будаанд ва нури чашмашонро фақат ба ҳаводиҳии саққоҳо ва намоиши ҳар гуна ҷодугарҳои авомона омӯхта тавонистаанд.

Гоҳе, ки навбат ба ӯ расид, роҳибон хостанд, ба маърака хотима бахшанд, зеро аҷубабози мискин ба Дӯшизаи Покдоман наметавонист, суҳане арзанда бигӯяд, вале барои бадному беобрӯ соҳтани ибодатгоҳ, бешубҳа, хидмати хирсона аз дасташ меомад. Лекин роҳибак бо тамоми дилу қон зарурати ногузири ба Дӯшиза ва Тифл бахшидани заррае хушҳолиро аз худ эҳсос мекард.

Ҳамин буд, ки ӯ аз нигоҳҳои айбҷӯёнаи бародарон изокашон аз ҷайб чанд дона афлесунро берун овард ва онҳоро боло ҳаво додаву дубора доштан гирифт, яъне кореро мекард, ки аз ўҳдааш баромада метавонист-аҷубабозӣ.

Ва танҳо дар ҳамин лаҳза дар лабони Масеҳи табассум паид омад ва ӯ қарсақ бизад. Ва Дӯшизаи покдоман писари худро ба аҷубабози ҳақир бовар карда, дароз бинмуд, то рӯи даст гирифта бошад.

**Таҳияи
Ҷаҳонгир РУСТАМШО**

НИЗОМНОМАИ ОЗМУНИ "ФУРҶИ"

АМРИ
ПРЕЗИДЕНТИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН

1. Ба ифтихори чашни 30-солагии Истиқлолияти давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон дар соли 2020 озмуни "Фурӯғи субҳи доной китоб аст" баргузор карда шавад.
2. Низомнома, ҳайати комиссия, ҷоизаҳои озмун ва рӯйхати адабиёти тавсияшаванда тасдиқ карда шаванд (зами-маҳои 1, 2, 3 ва 4).
3. Вазоратҳои маориф ва илм, фарҳанг, Академияи илмҳо, Иттифоқи нависандагони Тоҷикистон, кумитаҳои телевизион ва радио, кор бо ҷавонон ва варзиш, кор бо занон ва оила, дин, танзими анъана ва ҷашну маросим, муассисаи давлатии "Китобхонаи миллии Тоҷикистон" барои дар сатҳи баланд доир гардидани озмуни мазкур ҷораҳои зарурӣ андешанд.
4. Мақомоти иҷроияи ҳокимияти давлатии Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон, вилоятҳои Суғду Хатлон, шаҳри Душанбе ва шаҳру ноҳияҳои тобеи ҷумҳурӣ иҷроӣ талаботи амри мазкурро таъмин намуда, барои ҷалби бештари дӯстдорони калони бадеъ ҷораҷӯӣ карда, ғолибон ва омӯзгорони онҳоро бо мукофоти пулӣ ва ифтихорномаву сипосномаҳо ҷаҳз карда намоянд.
5. Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон аз ҳисоби маблағҳои фонди захиравии Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки барои соли 2020 пешбинӣ гардидаанд, ба Дастгоҳи иҷроияи Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷиҳати амалӣ намудани ҷорабинии мазкур 1 646 400 (як миллиону шашсаду чилу шаш ҳазору чорсад) сомонӣ ба таври нақд ҷудо намояд.
6. Дастгоҳи иҷроияи Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон истифодаи мақсадноки маблағи ҷудошударо таъмин намуда, оид ба хароҷоти он ба Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳисобот пешниҳод намояд.
7. Назорати иҷроӣ амри мазкур ба зиммаи бахши ёрдамчи Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба масъалаҳои рушди иҷтимоӣ ва робита бо ҷомеа гузошта шавад.

Президенти
Ҷумҳурии Тоҷикистон Эмомалӣ Раҳмон

ш. Душанбе
5 февралӣ соли 2020
№АП-1339

Замимаи 1
ба амри Президенти
Ҷумҳурии Тоҷикистон
аз "5" февралӣ соли 2020,
№АП-1339

I. Муқаррароти умумӣ
1. Озмуни "Фурӯғи субҳи доной китоб аст" (минбаъд озмун) таҳти сарпарастии Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ба муносибати сазовор пешвоз гирифтани чашни 30-солагии Истиқлолияти давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон соли 2020 баргузор мешавад.

2. Озмун бо мақсади баланд бардоштани завқи китобхонӣ, тақвияти неруи зеҳнӣ, дарёфти чеҳраҳои нави суҳанвару суҳандон, арҷ гузоштан ба арзишҳои миллию фарҳангӣ, инкишофи қобилияти эҷодӣ, таҳкими эҳсоси ҳудодоҳи худшиносӣ, тақмили захираи луғавӣ, тақвияти ҷаҳони маънавӣ миёни аҳолии кишвар, аз ҷумла тарбиягирандагон ва хонандагони муассисаҳои таҳсилоти томактабӣ ва миёнаи умумӣ, донишҷӯёни муассисаҳои таҳсилоти ибтидоӣ, миёна ва олии касбӣ, баъд аз муассисаҳои таҳсилоти касбӣ (магистрҳо, аспирантҳо, докторантҳо), калонсолон ва намоёндагони касбу кори гуногун (омӯзгорони ҷамаи зинаҳои таҳсилот, кормандони фарҳангу санъат ва дигар табақаҳои аҳолии кишвар) доир мегардад.

3. Иштирокчиёни озмун ба се ғурӯҳ тақсим карда мешаванд:

- тарбиягирандагон ва хонандагони муассисаҳои таҳсилоти томактабӣ ва миёнаи умумӣ;
- хонандагон ва донишҷӯёни таҳсилоти ибтидоӣ, миёна ва олии касбӣ, баъд аз муассисаҳои таҳсилоти касбӣ (магистрҳо, аспирантҳо, докторантҳо);
- калонсолон ва намоёндагони касбу кори гуногун (омӯзгорони ҷамаи зинаҳои таҳсилот, кормандони фарҳангу санъат ва дигар табақаҳои аҳолии кишвар).

4. Озмун аз рӯйи панҷ номинатсия баргузор карда мешавад:

- адабиёти классикӣ;
- адабиёти муосир;
- адабиёти бачагона;
- адабиёти ҷаҳон;
- шоирӣ.

II. Сарпараст ва масъулони озмун

5. Сарпарастии озмун Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон мебошад.

6. Масъулони баргузори озмун вазоратҳои маориф ва илм, фарҳанг, муассисаи давлатии "Китобхонаи миллии Тоҷикистон", Кумитаи телевизион ва радиои назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон мебошанд.

7. Кумитаҳои кор бо ҷавонон ва варзиш, кор бо занон ва оила, дин, танзими анъана ва ҷашну маросим, Академияи илмҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон, Иттифоқи нависандагони Тоҷикистон дар тарғиб, ҷалб ва ҷараёни баргузори озмунро иштирок мекунанд.

8. Мақомоти иҷроияи ҳокимияти давлатии Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон, вилоятҳои Суғд, Хатлон, шаҳри Душанбе, шаҳру ноҳияҳои тобеи ҷумҳурӣ ҷиҳати дар сатҳи баланд ташкил ва баргузор кардани давраҳои якум, дуюм ва сеюми озмун масъул буда, ғолибон ва омӯзгорони онҳоро аз ҷиҳати моддӣ ва маънавӣ ҳавсманд мегардонанд.

9. Дар Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон, вилоятҳои шаҳрҳо ва ноҳияҳои раёсат, шӯба ва бахшҳои маориф, маънавиёт, фарҳанг, ҷавонон ва варзиши мақомоти иҷроияи маҳаллии ҳокимияти давлатӣ масъули ташкил ва баргузори озмун мебошанд.

III. Комиссияи озмун

10. Ҳайати комиссияи озмуни "Фурӯғи субҳи доной китоб аст" (минбаъд - комиссия) бо амри Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ карда мешавад.

11. Салоҳияти комиссия:

- таҳияи қадвали баргузори озмун ва назорати он;
- тасдиқи тартиб, талабот ва тавзеҳот оид ба озмун;
- назорати риояи талабот ва пешниҳоди тавсияҳо ба довталабони озмун;
- омӯзиш ва тавсияи ҳуҷҷатҳои пешниҳодшудаи иштирокчиёни озмун ба даври ниҳой;
- баррасии пешниҳодҳои ҳайати ҳакамон ва арзу шикоятҳои довталабон ва иштирокчиён;
- тасдиқ ва эълони натиҷаи ҳулосаи ҳайати ҳакамони озмун.

IV. Тартиби баргузори озмун

12. Озмун аз чор давр иборат буда, аз моҳи февралӣ соли 2020 то моҳи декабр соли 2020 ба таври зайл ташкил ва гузаронида мешавад:

- даври якум моҳи апрел дар муассисаҳои таълимӣ, ташкилоту муассисаҳои деҳот ва шаҳрак;
- даври дуюм моҳи июн дар маркази ноҳия ва шаҳрҳо (ба истиснои шаҳри Душанбе);
- даври сеюм нимаи дуюми моҳи сентябр дар маркази Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон, вилоятҳои шаҳри Душанбе;

- даври чорум - ҷумҳуриявӣ барои ғолибон даври сеюм то 10 декабр дар муассисаи давлатии "Китобхонаи миллии Тоҷикистон".

13. Ҳулосаи ҳайати ҳакамон ба комиссия ба даври чаҳорум бо имзои раиси Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон, вилоят, шаҳр, ноҳия ва раиси ҳакамон пешниҳод мешавад.

14. Ҷойи баргузори давраҳои озмун дар деҳот, шаҳрак, маркази шаҳру ноҳияҳо, Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон, вилоятҳо ва шаҳри Душанбе аз ҷониби мақомоти иҷроияи маҳаллии ҳокимияти давлатӣ муайян карда мешавад.

15. Масъулияти баргузори даври якум, дуюм ва сеюм ба зиммаи мақомоти иҷроияи маҳаллии ҳокимияти давлатӣ (ноҳия, шаҳр, вилоят, Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон) вогузор карда мешавад.

16. Ҷараёни баргузори давраҳои якум, дуюм, сеюм ва чоруми озмун тавассути воситаҳои ахбори омма васеъ инъикос ва пахш карда мешавад.

17. Муҳлати пешниҳоди ҳуҷҷатҳои ғолибони даври сеюм барои иштирок дар даври чорум ба комиссияи озмун то нимаи дуюми моҳи ноябр муқаррар карда мешавад.

18. Ғолибони даври якум, дуюм, сеюми озмун ва омӯзгорони онҳо аз ҷониби мақомоти иҷроияи ҳокимияти давлатӣ (Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон, вилоятҳои шаҳру ноҳияҳо) ва ташкилотҳои ба таври моддӣ маънавӣ ҳавсманд гардонидани мешавад.

19. Омӯзгороне, ки шогирдонии онҳо дар даври чоруми озмун сазовори ҷойҳои намоён мегарданд, бо нишони ифтихории "Аълочии маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон", "Аълочии фарҳанги Ҷумҳурии Тоҷикистон" сарфароз карда мешаванд.

V. Шартҳои иштирок дар озмун

20. Дар озмун аҳолии кишвар, аз ҷумла тарбиягирандагон ва хонандагони муассисаҳои таҳсилоти томактабӣ ва миёнаи умумӣ, донишҷӯёни муассисаҳои таҳсилоти ибтидоӣ, миёна ва олии касбӣ, баъд аз муассисаҳои таҳсилоти касбӣ (магистрҳо, аспирантҳо, докторантҳо), калонсолон ва намоёндагони касбу кори гуногун (омӯзгорони ҷамаи зинаҳои таҳсилот, кормандони фарҳангу санъат ва дигар табақаҳои аҳолии кишвар) иштирок карда метавонанд.

21. Шартҳои ташкил ва баргузори озмун аз ҷониби комиссияи озмун назорат карда мешавад.

22. Дар вақти баҳрогузори ва ҳолгузори ба маҳорати хондан ва аз худ кардан бартарӣ дода мешавад.

Иштирокчиё ба ҳайати ҳакамон маҳорату малака, қобилияти хондан ва аз худ кардани осори адибонро пешниҳод менамояд.

Аз ҷониби ҳайати ҳакамон ба иштирокчиё барои аъзои фаъоли китобхона будан ва ба ҳунари нақлу оҳанги қироати ӯ низ ҳол дода мешавад.

Ба мавзӯҳои Ватану ватандӯстӣ, ваҳдату якпорчагии Тоҷикистон, тавсифи ғояҳои Истиқлолият Озодӣ, инъикоси саҳми Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ - Пешвои мил-

лат дар таҳкими давлатдорӣ миллӣ, мавзӯи об - ҳамчун сарчашмаи ҳаёт, инсондӯстӣ, хайру саховат, накукорӣ, васфи ҷашнҳои Наврӯз, Меҳргон, Сада, ишқи поки инсонӣ, эҳсонкорӣ, дӯстию бародарӣ, сулҳу субот бартарӣ дода мешавад. Довталаби шоирӣ дар ҳамаи мавзӯҳо шеър эҷод мекунанд.

Иштирокчиё дар интиҳоб, хондан ва аз худ кардани осори адабиёти классикӣ, адабиёти муосир, адабиёти бачагона ва адабиёти хориҷӣ (тарҷума ва ё асл) озод аст.

Иштирокчиё метавонанд аз намунаҳои эҷодии халқ; афсона, қисса, рубоӣ, достон, чистон, тезгӯяк, латифа ва ғайра вобаста ба номинатсияи интиҳобкардаш истифода намояд.

Даҳ рӯз пеш аз оғози озмун иштирокчиё шарҳи мухтасари ҳоли худ, рӯйхати асарҳои хонда ва азбаркарда (нусхаи чопӣ ё дастнависи ашъори азёдкардашуда ва мазмуни мухтасари асарҳои мутолиакардашро бо зикри муаллиф ва номи асар) бо гузоштани имзо ба комиссияи озмун пешниҳод менамояд.

Мақомоти иҷроияи ҳокимияти давлатии Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон, вилоятҳои шаҳру ноҳияҳои суроға ва ҷойи баргузори озмунро ба довталабон тавассути воситаҳои ахбори омма ва масъулон эълон менамоянд.

VI. Талабот ба иштирокчиёни озмун

23. Маҳорату истеъдоди иштирокчиёни озмун аз рӯйи хондани назм ва насри бадеӣ муайян карда мешавад:

- барои иштирокчиёни озмун хондани роман, повест, ҳикоя, новелла ва дигар жанрҳои адабӣ вобаста ба номинатсияи интиҳобкардаш иҷозат дода мешавад;

- иштирокчиё дар хондани шеърҳо (ғазал, қасида, рубоӣ, дубайтӣ, порчаҳо аз достонҳо ва дигар жанрҳои лирикӣ) вобаста ба номинатсияи интиҳобкардаш озод аст;

- ба иштирокчиё барои нақли афсона, латифа, қиссаи ривоят ва дигар намудҳои осори шиғоҳии халқ вобаста ба номинатсияи интиҳобкардаш иҷозат дода мешавад;

- аз довталаби шоирӣ таълифи як достони мукамал дар вазнҳои анъанавӣ, аз ҷумла ҳазаҷ, рамал, мутақориб, 30 ғазал дар вазнҳои суннатии арӯз, аз қабилу рукнҳои солими хафиф, ҳазаҷ, раҷаз, рамал, 20 рубоӣ, 10 дубайтӣ, 5 мустазод, 3 мухаммас, 2 мусаддас, 4 қасида, 5 шеър сафед, 10 суруди ватандӯстона, 4 тарҷеъбанд ва 3 таркиббанд талаб карда мешавад.

VII. Меъёри арзёбии ғолибони озмун

24. Ҳайати ҳакамони озмун ба дараҷаи маҳорат ва истеъдоди иштирокчиён аз рӯйи меъёрҳои зерин баҳо медиҳанд:

- барои таваҷҷуҳ ба мавзӯҳои Ватану ватандӯстӣ, ваҳдату якпорчагии Тоҷикистон, тавсифи ғояҳои Истиқлолият Озодӣ, инъикоси саҳми Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ - Пешвои миллат дар таҳкими давлатдорӣ миллӣ, мавзӯи об - ҳамчун сарчашмаи ҳаёт, инсондӯстӣ, хайру саховат, накукорӣ, васфи ҷашнҳои Наврӯз, Меҳргон, Сада, ишқи поки инсонӣ, эҳсонкорӣ, дӯстию бародарӣ,

сулҳу субот;

- барои қобилияти нақл ва тарзи қироат, шарҳи мухтасари асар, маълумот оид ба қаҳрамонони асар, баёни лаҳзаҳои ҷолиби асар, қобилияти озодбаёнӣ ва санъати суҳанварӣ, ҳунари ровигӣ, қобилияти луғатдонӣ ва тавзеҳи луғатҳо, дарки дурусти мазмун ва муҳтавои асар, таассурот аз хондани асар.

Бо мақсади баҳрогузори намудан ба истеъдоди довталабон қадвали 10-хола муқаррар карда мешавад.

Барои аз ёд хондани осори манзум бо шарҳу тавзеҳи калимаҳо 10 ҳол, барои ҷавоби аз хуб болотар 8 ҳол, барои ҷавоби миёна 3 ҳол, барои ҷавоби заиф 2 ҳол гузошта мешавад ва барои ҷавоби ғайриқаноатбахш ҳол гузошта намешавад.

Барои шарҳи муфассалу баёни равшани осори насрӣ ва ҳунари баланди ровигӣ, инчунин тавзеҳи калимаҳо аз асарҳои мутолиашуда 10 ҳол, барои ҷавоби аз хуб болотар 8 ҳол, барои ҷавоби миёна 3 ҳол, барои ҷавоби аз миёна беҳтар 4 ҳол, барои ҷавоби миёна 3 ҳол, барои ҷавоби заиф 2 ҳол гузошта мешавад ва барои ҷавоби ғайриқаноатбахш ҳол гузошта намешавад.

Ҳангоми баҳрогузори ба маҳорати довталаби шоирӣ, тарзи интиҳоби мавзӯ, риояи рукнҳои вазни арӯз, қофияву радиф, корбарии санъатҳои бадеӣ, интиҳоби таъбиру ибораҳо, миқдори луғатҳои наф ва мутубиқати шакл ба мазмуни шеър суруд диққат дода мешавад.

Баробари ин, довталаби шоирӣ бояд дар мавзӯҳои пешниҳодшуда бадеҳатан шеър гуфта тавонад. Байтӣ аввал аз ҷониби ҳакамон пешниҳод мегардад ва идомаи онро дар ҳамаи вазну қофия довталаб хаттӣ ё шиғоҳӣ ҷавоб медиҳад. Дар озмун шахсоне метавонанд иштирок намоянд, ки аъзои Иттифоқи нависандагон набуда, шеърро хуб дарк менамоянд, завқи шоирӣ доранд, нозуқиҳои шеърро аз бар кардани ва дар рӯзнамаву маҷаллаҳои шаҳрӣ, ноҳиявӣ, вилоятӣ ва ҷумҳуриявӣ намунаи ашъораш чоп шудааст. Довталаб замони иштирок дар озмун намунаҳои шеърӣ худро дар шакли чопӣ ва ё дастнавис пешниҳод менамояд.

VIII. Ҳайати комиссия ва ҳакамони озмун

25. Шумораи ҳайати комиссия дар асоси банди 10 Низомномаи мазкур муқаррар мегардад. Шумора ва ҳайати ҳакамонро комиссия муайян мекунанд.

26. Ҳайати ҳакамони озмуни шаҳраку деҳот, ноҳия, шаҳр, ВМКБ ва вилоятҳоро раисони ноҳия, шаҳр ва вилоят бо санади дахлдор тасдиқ менамоянд ва онҳо амалҳои зеринро иҷро мекунанд:

- ҳайати ҳакамон тибқи пешниҳоди комиссияи озмун маҳорату истеъдоди иштирокчиёнро натиҷагирӣ мекунанд;
- ҳайати ҳакамон ҳолҳоро муқаррар карда, бо овоздиҳии кушода ғолибро муайян

СУБҲИ ДОНОИ КИТОБ АСТ

менамоянд ва натиҷаи озмун дар суратҷаласа дарҷ гардида, бо имзои аъзои ҳакамони тасдиқ карда мешавад.

27. Ба ҳайати ҳакамони Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон, вилоятӣ, шаҳрӣ, ноҳиявӣ, деҳоту шаҳрак намоёндагонӣ раёсат, шӯба ва бахшҳои мақомоти иҷроияи маҳаллии ҳокимияти давлатӣ, омӯзгорон, шоирону нависандагон, олимону рӯзноманигорон, роҳбарони китобхонаҳо, аъзои ҷамъияти китобдӯстон ва ташкилотҳои ҷамъиятӣ ворид мешаванд. Шумораи ҳайати ҳакамони бо раису муовинонаш бояд тоқ бошад.

28. Хулосаи ҳайати ҳакамони озмун баррасӣ ва тасдиқ карда мешавад.

29. Комиссия натиҷаи ниҳоиро ҷамъбаст карда, онро барои мувофиқа ва тасдиқ ба Дастгоҳи иҷроияи Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон пешниҳод менамояд.

IX. Таъминоти молиявии озмун

30. Хароҷоти даврҳои якум, дуҷум, сеюм ва хароҷоти вобаста ба сафарбаркунии ғолибон ва омӯзгорони онҳо ба даври чоруми озмун, буди боши онҳо дар маҳалли баргузори озмун аз ҳисоби мақомоти иҷроияи маҳаллии ҳокимияти давлатӣ (Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон, вилоятӣ, шаҳру ноҳияҳо) ва дигар сарчашмаҳои маблағгузори бо қонунгузорӣ манънагардида пардохт карда мешавад.

31. Хароҷоти баргузори чорабиниҳои даври чоруми озмун аз суратҳисоби махсуси Муассисаи давлатии "Китобхонаи миллии Тоҷикистон" пардохт карда мешавад.

32. Ба ғолибони даври чорум тибқи тартиби муқарраргардида аз ҳисоби маблағҳои фонди захиравии Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷои ва мукофоти пулӣ дода мешавад.

Ғолибони даври чоруми озмун аз тарафи комиссия омода ва барои тасдиқ ба Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон пешниҳод мекунанд.

Дар Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон, вилоятӣ, вилоятҳо, шаҳру ноҳияҳо тартиби додани мукофот ва ҷоизаро раисони Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон, вилоятӣ, вилоятҳо ва шаҳру ноҳияҳо тасдиқ ва амалӣ менамоянд.

33. Барои ҳавасмандгардонии ғолибони ҳамаи даврҳои озмун ва омӯзгорони онҳо тибқи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷалби сарпарастон иҷозат дода мешавад.

X.Тартиби иштирок дар даври ниҳомӣ озмун

34. Барои иштирок дар даври чоруми озмун ба комиссия ҳуҷҷатҳои зерин пешниҳод карда мешавад:

- маълумоти мухтасар дар бораи иштирокӣ;
- рӯйхати асарҳои мутолиашуда;
- миқдори ашъори аз ёдшуда;
- нусхаи ҷой ва ё дастхати ашъори аз ёдкарда ва мазмуни мухтасари китобҳои мутолиакарда бо зикри муаллиф ва номи асар;
- суратҷаласаи ҳайати ҳакамони даври сеюми озмун.

XI. Тартиби пешниҳод барои дарёфти Шоҳҷоиша

35. Барои дарёфти Шоҳҷоиша довталабоне метавонанд иштирок намоёнд, ки дар даври ҷумҳуриявӣ аз рӯйи номинатсияҳои пешниҳодшуда ҷойи аввалро сазовор гардидаанд.

XII. Муқаррароти хотимагии озмун

36. Шоҳҷоиша ба иштирокчиёе дода мешавад, ки аз чор номинатсия беш аз 70 фоизи осори назмиро насриро мутолиа ва ҳифз намуудааст.

Замимаи 2 ба амри Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон аз "5" феврالی соли 2020, №АП-1339

Ҳайати комиссияи озмуни "Фурӯғи субҳи доноӣ китоб аст"

Ёрдамчи Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба масъалаҳои рушди иҷтимоӣ ва робита бо ҷомеа, раиси комиссия;

Вазири маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон, муовини раиси комиссия;

Президенти Академияи илмҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон, муовини раиси комиссия;

Директори муассисаи давлатии "Китобхонаи миллии Тоҷикистон", муовини раиси комиссия;

Сардори раёсати илму маърифати Дастгоҳи иҷроияи Президенти Ҷумҳурии Тоҷи-

кистон, котиби комиссия.

Аъзои комиссия:

Раиси Кумитаи кор бо ҷавонон ва варзиши назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон;
Раиси Кумитаи кор бо занон ва оилаи назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон;
Муовини вазири фарҳанги Ҷумҳурии Тоҷикистон;

Раиси Иттифоқи нависандагон.
Сармуҳаррири маҷаллаи "Садои Шарқ";
Сармуҳаррири нашриёти "Адиб";
Сармуҳаррири маҷаллаи "Помир";
Сармуҳаррири ҳафтаномаи "Адабиёт ва санъат";

Ректори Донишгоҳи миллии Тоҷикистон;
Директори Институти забон ва адабиёти ба номи Абӯабдуллоҳ Рӯдакии Академияи илмҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон;

Мудир кафедраи адабиёти навини тоҷикии Донишгоҳи миллии Тоҷикистон;
Мудир кафедраи таърихи адабиёти тоҷикии Донишгоҳи миллии Тоҷикистон;

Мудир кафедраи адабиёти ҷаҳони Донишгоҳи славянии Тоҷикистон ва Россия;
Мудир шӯбаи насри Иттифоқи нависандагони Тоҷикистон;

Мудир кафедраи адабиёти Донишқадаи давлатии забонҳои Тоҷикистон ба номи Сотим Улуғзода;

Мудир кафедраи адабиёти Донишгоҳи давлатии омӯзгории Тоҷикистон ба номи Садриддин Айни.

Замимаи 3 ба амри Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон аз "5" феврالی соли 2020, №АП-1339

Ҷоизаҳои озмуни "Фурӯғи субҳи доноӣ китоб аст"

Барои ғолибони озмун ҷоизаҳои зерин аз рӯйи ҳаҷор гурӯҳ ва панҷ номинатсия муқаррар карда мешаванд:

1. Миёни тарбиягирандагон ва хонандагони муассисаҳои таҳсилоти томактабӣ ва миёнаи умумӣ. (Нигаред ба нақшаи № 1)

2. Миёни донишҷӯёни муассисаҳои таҳсилоти ибтидоӣ, миёна ва олии касбӣ, баъд аз муассисаҳои таҳсилоти касбӣ (магистрҳо, аспирантҳо, докторантҳо). (Нигаред ба нақшаи № 2)

3. Дар байни калонсолон ва намоёндагони касбу кори гуногун (омӯзгорони ҳамаи зинаҳои таҳсилот, кормандони фарҳангу санъат ва дигар табақҳои аҳолии кишвар). (Нигаред ба нақшаи № 3)

4. Миёни довталабони номинатсияи шоирӣ (Нигаред ба нақшаи № 4)

5. Шоҳҷоиша (Нигаред ба нақшаи № 4)

Хароҷоти марбут ба ташкил ва баргузори даври ҷамъбасти озмуни "Фурӯғи субҳи доноӣ китоб аст" 1 646 400 (як миллиону шашсаду чилу шаш ҳазору чорсад) сомониро ташкил медиҳад.

Мукофотҳо бо пули миллии сомонӣ тибқи муқаррароти қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон бо дар назар доштани пардохти андозҳои пешбинӣ шудаанд.

Иштирокчиёни даври чорум бо диплом сарфароз гардонда мешаванд.

Замимаи 4 ба амри Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон аз "5" феврالی соли 2020, №АП-1339

Рӯйхати адабиёти тавсияшаванда барои иштирокчиёни озмуни "Фурӯғи субҳи доноӣ китоб аст"

1. Номинатсияи хондан ва аз ёд кардани осори адабии классикии тоҷик:

- ғазал - на кам аз 100 ғазал (аз Абӯабдуллоҳ Рӯдакӣ ва ҷамасрони ӯ, Санои Ғазнавӣ, Шайх Фаридаддини Аттор, Адиб Собир Тирмизӣ, Ҷалолиддини Балхӣ, Саъдии Шерозӣ, Амир Хусрави Деҳлавӣ, Фахриддини Ироқӣ, Ҷофиз Шерозӣ, Камоли Хучандӣ, Ҳочуи Кирмонӣ, Абдураҳмони Ҷомӣ, Мир Алишер Навоӣ, Камолиддини Биноӣ, Бадриддини Хилолӣ, Абдураҳмони Мушфиқӣ, Абдуллоқодир Бедил, Зебуниссо, Соиб Табрзӣ, Сайиди Насафӣ, Абдуллоқодирхочаи Савдо, Шамсиддин Шохин ва дигарон);

- рубоӣ ва дубайтӣ - на кам аз 120 рубоӣ ва дубайтӣ (аз Абӯабдуллоҳ Рӯдакӣ ва ҷамас-

рони ӯ, Абӯалӣ ибни Сино, Адиб Собир Тирмизӣ, Ҷалолиддини Балхӣ, Бобо Тоҳир Урён, Абӯсаиди Абӯлхайр, Хоҷа Абдуллоҳи Ансорӣ, Умарӣ Хайём, Аттори Нишопурӣ, Саъдии Шерозӣ, Ҷофиз Шерозӣ, Камоли Хучандӣ, Абдураҳмони Ҷомӣ, Мир Алишер Навоӣ, Абдуллоқодир Бедил, Соиб Табрзӣ ва дигарон);

- қасида - на кам аз 100 байт (аз Абӯабдуллоҳ Рӯдакӣ ва ҷамасрони ӯ, Кисоии Марвазӣ, Абӯлқосим Унсурӣ, Анварии Абевадӣ, Абӯлқасим Фарруҳии Сисонӣ, Абунаҷм Манучеҳрии Домғонӣ, Адиб Собир Тирмизӣ, Масъуди Саъди Салмон, Носири Хисрав, Ҳоқонии Шервонӣ, Ҳаким Санои Ғазнавӣ, Камолиддин Исмоили Исфохонӣ, Ҷалолиддини Балхӣ, Саъдии Шерозӣ, Абдураҳмони Ҷомӣ, Абдуллоқодир Бедил, Шамсиддин Шохин ва дигарон);

- порча аз достон - на кам аз 150 байт (аз Абӯабдуллоҳ Рӯдакӣ ва ҷамасрони ӯ, Абумансури Дақиқӣ, Абӯлқосим Фирдавӣ, Санои Ғазнавӣ, Аттори Нишопурӣ, Низомии Ганҷавӣ, Ҷалолиддини Балхӣ, Амир Хусрави Деҳлавӣ, Ҳочуи Кирмонӣ, Абдураҳмони Ҷомӣ, Бадриддин Хилолӣ, Абдуллоқодир Бедил, Камолиддини Биноӣ, Фитрати Зардӯзи Самарқандӣ, Қунайдуллоҳи Ҳозик, Мирзо Соддиқ Муншӣ, Шамсиддин Шохин ва дигарон);

- дигар навъҳои шеърӣ (қитъа, мухаммас, мусаммат, мусаллас, тарҷеъбанд, таркибанд ва ғайра) - 100 байт аз шоирони классик;

- осори мансури (настри) классикӣ - "Томирис ва Куруш", "Шерак", "Авасто", "Ёдгори Зарирон", "Дарахти Ассурик", "Қорномаи Ардашери Бобакон", "Қалила ва Димна", "Ёдгори Бузургмехр", "Андарзи доноён ва маздоясно", "Андарзи Хусрави Ковадон", "Андарзи Пурийуткешон", "Бундаҳишн", "Динкард", "Сафарнома"-и Носири Хисрав, "Қобуснома"-и Унсурмаолии Кай-

Идомааш дар саҳ. 6

1	Маблағ барои як номинатсия	Шумораи ҷоизагирандагон (на фар)	(бо сомонӣ) Маблағи умумӣ
Номинатсияи хондан ва аз ёд кардани осори адабии классикии тоҷик			
Ҷойи якум	30 000	1	30 000
Ҷойи дуҷум	20 000	3	60 000
Ҷойи сеюм	15 000	2	30 000
Ҳамагӣ		6	120 000
Номинатсияи хондан ва аз ёд кардани осори адабии муосирӣ тоҷик			
Ҷойи якум	25 000	1	25 000
Ҷойи дуҷум	20 000	3	60 000
Ҷойи сеюм	15 000	2	30 000
Ҳамагӣ		6	115 000
Номинатсияи хондан ва аз ёд кардани ашъори бачагона ва афсонаҳои халқи тоҷик:			
Ҷойи якум	25 000	1	25 000
Ҷойи дуҷум	20 000	3	60 000
Ҷойи сеюм	15 000	2	30 000
Ҳамагӣ		6	115 000
Номинатсияи хондан ва аз ёд кардани осори адабиёти ҷаҳон			
Ҷойи якум	25 000	1	25 000
Ҷойи дуҷум	20 000	3	60 000
Ҷойи сеюм	15 000	2	30 000
Ҳамагӣ		6	115 000

№	Маблағ барои як номинатсия	Шумораи ҷоизагирандагон (на фар)	Маблағи умумӣ	
2				
Номинатсияи хондан ва аз ёд кардани осори адабии классикии тоҷик				
1	Ҷойи якум	30 000	1	30 000
2	Ҷойи дуҷум	20 000	3	60 000
3	Ҷойи сеюм	15 000	2	30 000
Ҳамагӣ		6	120 000	
Номинатсияи хондан ва аз ёд кардани осори адабии муосирӣ тоҷик				
1	Ҷойи якум	25 000	1	25 000
2	Ҷойи дуҷум	20 000	3	60 000
3	Ҷойи сеюм	15 000	2	30 000
Ҳамагӣ		6	115 000	
Номинатсияи хондан ва аз ёд кардани ашъори бачагона ва афсонаҳои халқи тоҷик:				
1	Ҷойи якум	25 000	1	25 000
2	Ҷойи дуҷум	20 000	3	60 000
3	Ҷойи сеюм	15 000	2	30 000
Ҳамагӣ		6	115 000	
Номинатсияи хондан ва аз ёд кардани осори адабиёти ҷаҳон				
1	Ҷойи якум	25 000	1	25 000
2	Ҷойи дуҷум	20 000	3	60 000
3	Ҷойи сеюм	15 000	2	30 000
Ҳамагӣ		6	115 000	

№	Маблағ барои як номинатсия	Шумораи ҷоизагирандагон (на фар)	Маблағи умумӣ	
3				
Номинатсияи хондан ва аз ёд кардани осори адабии классикии тоҷик:				
1	Ҷойи якум	30 000	1	30 000
2	Ҷойи дуҷум	20 000	3	60 000
3	Ҷойи сеюм	15 000	2	30 000
Ҳамагӣ		6	120 000	
Номинатсияи хондан ва аз ёд кардани осори адабии муосирӣ тоҷик:				
1	Ҷойи якум	25 000	1	25 000
2	Ҷойи дуҷум	20 000	3	60 000
3	Ҷойи сеюм	15 000	2	30 000
Ҳамагӣ		6	115 000	
Номинатсияи хондан ва аз ёд кардани ашъори бачагона ва афсонаҳои халқи тоҷик:				
1	Ҷойи якум	25 000	1	25 000
2	Ҷойи дуҷум	20 000	3	60 000
3	Ҷойи сеюм	15 000	2	30 000
Ҳамагӣ		6	115 000	
Номинатсияи хондан ва аз ёд кардани осори адабиёти ҷаҳон:				
1	Ҷойи якум	25 000	1	25 000
2	Ҷойи дуҷум	20 000	3	60 000
3	Ҷойи сеюм	15 000	2	30 000
Ҳамагӣ		6	115 000	

№	Маблағ барои як номинатсия	Шумораи ҷоизагирандагон (на фар)	Маблағи умумӣ	
4				
1	Ҷойи якум	25 000	1	25 000
2	Ҷойи дуҷум	20 000	1	20 000
3	Ҷойи сеюм	15 000	1	15 000
Ҳамагӣ		3	60 000	
ҷамъ		75	1 455 000	
5. Шоҳҷоиша				
№	Маблағ барои як номинатсия	Шумораи ҷоизагирандагон (на фар)	Маблағи умумӣ	
1	Шоҳҷоишаи озмун	60 000	1	60 000
6. Хароҷоти дигар				
№	Хароҷотҳои оид ба омода кардани шоҳҷоиша, ҷоизаҳо ва дипломҳо			
1			131 400	

ковус, "Гулистон"-и Саъдии Шерозӣ, "Баҳористон"-и Абдурахмони Чомӣ, "Бадоеъ-ул-вақоъ"-и Зайниддин Маҳмуди Восифӣ, "Ахлоқи Мӯҳсинӣ"-и Ҳусайн Воизи Кошифӣ, "Наводир-ул-вақоъ"-и Аҳмади Дониш ва ғайра;

- намунаҳои насри ривоятӣ: "Ҷомеъ-ул-ҳикоёт", "Чаҳор дарвеш", "Ҳазору як шаб", "Тӯтинома", "Синдбоднома", "Калила ва Димна", "Самаки айёр", "Марзбоннома", "Абӯмуслимнома" ва ғайра.

2. Номинатсияи хондан ва аз ёд кардани осори адабони муосири тоҷик

- ғазал - на кам аз 100 ғазал (аз Садриддин Айнӣ, Туграли Аҳрорӣ, Ҳоҷӣ Ҳусайни Кангуртӣ, Абулқосим Лоҳутӣ, Пайрав Сулаймонӣ, Мирзо Турсунзода, Аминҷон Шукӯҳӣ, Боқӣ Раҳимзода, Мирсаид Миршакар, Абдусалом Деҳотӣ, Ҳабиб Юсуфӣ, Аскар Ҳаким, Бозор Собир, Лоиқ Шерали, Ҳақназар Гоиб, Гулрухсор Сафиева, Гулназар Келдӣ, Сайдали Маъмур, Ҳабибулло Файзулло, Ғаффор Мирзо, Мӯъмин Қаноат, Қутбӣ Киром, Ашӯр Сафар, Гоиб Сафарзода, Шоҳмузаффар Ёдгорӣ, Ширин Бунёд, Камол Насрулло, Низом Қосим, Муҳаммад Гоиб, Ҳадиса Қурбонова, Меҳринисо, Фарзона, Рустами Ваҳоб, Искандари Хатлонӣ, Озарахш, Озар ва дигарон);

- рубоӣ ва дубайтӣ - на кам аз 120 рубоӣ ва дубайтӣ (Садриддин Айнӣ, Абулқосим Лоҳутӣ, Мирзо Турсунзода, Аминҷон Шукӯҳӣ, Боқӣ Раҳимзода, Аскар Ҳаким, Лоиқ Шерали, Ҳақназар Гоиб, Гулрухсор Сафиева, Гулназар Келдӣ, Ҳабибулло Файзулло, Мӯъмин Қаноат, Қутбӣ Киром, Ашӯр Сафар, Гоиб Сафарзода, Шоҳмузаффар Ёдгорӣ, Ширин Бунёд, Камол Насрулло, Низом Қосим, Муҳаммад Гоиб, Ҳадиса Қурбонова, Меҳринисо, Фарзона, Рустами Ваҳоб, Искандари Хатлонӣ, Озарахш, Озар ва дигарон);

- порча аз дoston - на кам аз 150 байт (аз Садриддин Айнӣ, Туграли Аҳрорӣ, Ҳоҷӣ Ҳусайни Кангуртӣ, Абулқосим Лоҳутӣ, Мирзо Турсунзода, Мирсаид Миршакар, Аскар Ҳаким, Ҳақназар Гоиб, Гулрухсор Сафиева, Сайдали Маъмур, Ғаффор Мирзо, Мӯъмин Қаноат, Сафармуҳаммад Аюбӣ, Ҳадиса Қурбонова ва дигарон);

- дигар навъҳои шеърӣ-100 байт аз шоирони муосири тоҷик.

- осори мансури (настри) муосир - роман - 30 номгӯӣ, повест - 40 номгӯӣ, ёддоштҳо - 5 номгӯӣ, ҳикояву новелла - 50 номгӯӣ (аз Садриддин Айнӣ, Ҳаким Карим, Пулод Толис, Чалол Икромӣ, Раҳим Чалил, Сотим Улуғзода, Фотеҳ Ниёзӣ, Фазлиддин Муҳаммадиев, Абдумалик Баҳорӣ, Чумъа Одина, Муҳиддин Ҳоҷаев, Урун Кӯҳзод, Сорбон, Кароматулло Мирзоев, Саттор Турсун, Абдулҳамид Самад, Юсуф Ақобир, Ҷонибек Ақобир, Баротали Абдурахмон, Баҳманёр, Сайф Раҳим, Маҷид Салим ва дигарон).

3. Номинатсияи хондан ва аз ёд кардани ашъори бачагона ва афсонаҳои халқи тоҷик:

- осори насри - 50 номгӯӣ, осори назмӣ - на кам аз 1000 байт (аз эҷодиёти Мирсаид Миршакар, Гулҷеҳра Сулаймонова, Аминҷон Шукӯҳӣ, Абдумалик Баҳорӣ, Нӯмон Розӣ, Убайд Раҷаб, Ақобир Шарифӣ, Мавҷуда Ҳақимова, Алӣ Бобоҷон, Нозирҷон Боҳирӣ, Ҷӯра Ҳошимӣ, Латофат Кенҷа, Юсуфҷон Аҳмадзода, Азизи Азиз ва дигарон, инчунин афсонаҳои халқи тоҷик, ҷистону латифаҳо ва ғайраҳо).

4. Номинатсияи хондан ва аз ёд кардани осори адабони ҷаҳон:

- осори насри - 70 номгӯӣ, осори назмӣ - на кам аз 1000 байт (аз эҷодиёти Чек Лондон, Виктор Гюго, Ги де Мопассан, Марк Твен, Эрнест Хемингуэй, Ромен Роллан, Виллям Шекспир, Томас Майн Рид, Мигел де Сервантес, Даниел Дефо, Оноре де Балзак, Гёте, Алигери Данте, Франсуа Рабле, Рюноске Акутагава, Александр Дюма, Александр Пушкин, Лев Толстой, Юрий Лермонтов, Антон Чехов, Максим Горкий, Владимир Маяковский, Сергей Есенин, Ҳамза Ҳакимзода Ниёзӣ, Абдулло Қодирӣ, Ғафур Ғулум, Муҳтор Авезов, Олжас Сулаймонов, Чингиз Айтматов, Расул Ғамзатов, Теодор Драйзер, Олес Гончар, Янн Купала, Яқуб Колас, Самад Вургун, Нодар Думбадзе, Оттар Чилладзе, Грант Матевосян, Чуброн Халили Чуброн, Рашид Нури, Робендранат Тагор, Стефан Тсвейг, Иқболи Лоҳурӣ, Муртазо Мушфиқ Козимӣ, Фуруғи Фаррухзод, Парвини Эътисомӣ, Содиқ Ҳидоят, Нимо Юшич, Нодири Нодирпур, Аҳмади Шомлу, Сухроб Сипехрӣ, Муҳаммад Иқбол, Эраҷ Мирзо, Халилуллоҳи Халилӣ, Нусрати Раҳмонӣ, Бориқ Шафей, Восифи Бохтарӣ, Маликушшуаро Баҳор, Мо Ян (Гуан Мое) ва дигарон).

ЧАРО БОНУВОНИ ТОҶИК ДИГАР МӢИ ДАРОЗ НАМЕГУЗОРАНД?

Зарторбӣ ТАБАРОВА,
муаллими факултаи омӯзгорӣ ва фарҳанг, раиси Шӯрои занони донишгоҳ

Ба гумони ман духтарони имрӯза аз ўҳдаи нигоҳубини мўйҳояшон намебароянд, зеро нигоҳубини мўй масъуляти меҳнатӣ ва таваҷҷўҳро талаб мекунад. Ин хислатҳо дар духтарбачаҳо аз хурдӣ бояд тарбия карда шавад ва онҳоро бояд модар ба духтараконаш ёд бидиҳад. Мўй ва пусти сар ба ғизоҳои табиӣ аз қабилӣ малҳамҳои аз ҷурғот, тухм, лиму ва ғайра омодашуда, ба ҳавои тоза, ба нерӯи офтоб ниёз дорад, то ин ки решаи мўй мустаҳкам гардад. Духтарони имрӯза дар шустанӣ мўйи сари худ шампунҳои гуногунро истифода мебаранд ва баъди шустан бо мўйқоқунаки барқӣ онро хушк мекунанд, ки ин ҳолат мўйи сари онҳоро месўзнад ва амалаш кам мегардад. Баъзе духтарон бошанд, мўйи сарашонро бо баҳонаи ороишҳои мухталиф мебаранд ва бо мўйи сари кӯтоҳ мегарданд, ки ин ба тоҷикдухтар зебанда нест. Тайи солҳои охир гузаронида ни озмунҳои шахриву вилоятӣ ва ҷумҳуриявӣ ба монанди "Чакомаи гесу" ба ҷавондухтарон таъсир расонид, ки ба мўйҳои худ диққат диҳанд, онро парвариш намоянд, зеро мўйи сари дарозу зебо пурчилло хоси духтари тоҷик аст, махсусан, дар ҳоле ки духтар бомаърифату соҳибхунар ё соҳибкасбу соҳибмаълумот бошад. Ин ҷо гуфтаниҳои шoir ба ёдам расид, ки фармудааст:

**Илтиҷо дорам, ки мўятро набур!
Кокулони мушкбўятро набур!**

Парвина ХОЛЗОДА,
корманди яке аз кошонаҳои хусни шаҳри Кўлоб

Ман тўли 3 моҳ аст, ки дар кошонаи хусн фаъолият дорам. Ба мо аслан мурочиятҳо зиёд мешавад, ҳам аз ҷониби духтарони мўйкӯтоҳ ва ҳам аз ҷониби духтарони мўйдароз ва мо ин духтаронро мувофиқи саликаи худашон ороиш медиҳем, аммо барои ман мўйи дароз писанд аст, зеро ороиши он барои ман қулайтар мебошад. Албатта, мўй ин зебу зинати ҳамаи занон мебошад ва зебогии духтарони тоҷикро бошад, мўйи дарозашон дучанд мегардонад, аммо имрӯзҳо қисми зиёде аз духтарон барои кӯтоҳ кардани мўй ба мо мурочият мекунанд, ки агар яке аз сабабҳои ин мудшудан бошад, сабаби дигараш нигоҳубин карда натавонистани мўй ҳаст. Баъзе аз духтарон ба фарҳанги дигар давлатҳо тақдид карда, мўйҳои худро кӯтоҳ мекунанд.

Сайёра ҚУРБОНОВА,
магистранти соли 1-уми факултаи филологияи тоҷик ва журналистика

Албатта, боиси таасуф аст, ки айни замон бисёре аз духтарон мўйҳои худро кӯтоҳ мекунанд. Имрӯз дар ҷомеаи кунунӣ мўйи кӯтоҳ байни занону духтарони тоҷик мудшудааст. Солҳои пеш занону модарони мо мўйҳои дароз доштаанд. Зебу зинати ҳар як духтари тоҷик мўйи дароз мебошад. Ба андешаи ман сабаби кӯтоҳ кардани мўйи ин мушкил будани нигоҳубини он мебошад. Занон ва духтарони тоҷик аз дигар мамлакатҳо маҳз бо ҳамин мўйи дарозашон фарқ доранд. Ба хотири

Кайд кардан ба маъриди аст, ки дар ҷомеаи мо бисёр мавзўҳои баҳсбарангез оид ба ҳаёти шахсӣ, пӯшидану ошомидан ва зиндагии занон вучуд доранд, ки аз тарафи иддае аз мардум пайваста баҳс мешаванд. Бешитари баҳсқунандагон шарияти Исломоро далел оварда, ба занон чӣ чиз иҷозат будану чӣ чиз иҷозат набуданро мефаҳмонанд. Мавзўи баррасишавандаи назарпурсии мо "Чаро бонувони тоҷик дигар мўйи дароз намегузоранд?" мебошад. Дар замони Шӯравӣ кам занони тоҷикро вохўрдан мумкин буд, ки бо мўйи сари кӯтоҳ сайру гашт менамуданд, аммо дар ҷомеаи имрӯз духтарони мўйкӯтоҳ хеле зиёд ба назар мерасанд. Бешитари занону духтароне, ки мўйи дароз надоранд, нигоҳубини мушкӣ онро дилеи кӯтоҳ кардани он медонанд. Писарони тоҷик бошад, аз духтарони мўйдароз бешитар хушишон меояд. Ҳатто ҳангоми оиладоршавӣ низ мўйи дарозии духтарро ба инобат мегиранд. Сабаб чист, ки имрӯз қисми зиёди духтарони тоҷик дигар мўйи дароз намегонанд?

мўйи дароз доштани бонувони тоҷик дар ҷумҳурии фестивали озмунҳои гузаронида шуда истодааст ва ин духтаронро водор мекунад, ки мўйҳои худро кӯтоҳ накунад.

хушбахтӣ таҷассум намоянд. Худ ва мўйҳои зебошонро хоҳ дароз аст, хоҳ кӯтоҳ аҳамият диҳед!

Умедҷон АҲМАДОВ,
донишҷӯи соли 4-уми факултаи физика ва математика

Ман фикр мекунам, ки имрӯз духтарон ва занони тоҷик аз филмҳои бегона ва аз мардуми бегона пайравӣ мекунанд, ки ин аслан хуб нест. Ба ақидаи ман зеби ҳар як духтари тоҷик ин мўйи дароз буда, зебогии онро дучанд мегардонад. Мўйи дароз ин суннати ниёгони занон ва духтарони тоҷик ба ҳисоб меравад ва мурочияти ман ба ҷавондухтарон ва занони тоҷик чунин аст, ки камтар ба мардуми бегона пайравӣ намоянд ва ин суннати аҷодидоро аз байн набаранд.

Лашкар САФАРОВ,
донишҷӯи соли 1-уми Коллеҷи омўзгори ДДК ба номи А. Рўдакӣ

Ба андешаи ман мўйи дароз зеби ҳар як зани тоҷик аст. Чи тавре ки ба мо маълум аст, модарони мо аз замони қадим мўйҳои дароз доштаанд, аммо аз сабабҳои гуногун имрӯзҳо гўё, ки мудшуда бошад мўйҳои худро кӯтоҳ менамоянд. Аслан духтарони тоҷикро бо мўйҳои дарозашон аз дигар миллатҳо фарқ мекунанд. Хубтар мешуд, ки духтарон ба ин диққат дода, мўйҳои худро кӯтоҳ нанамоянд, бо пайравӣ аз бегонагон ин суннати аҷодидоро аз даст надиҳанд.

Саёҳат ҲАБИБУЛОЗОДА,
мутахассиси Маркази рушди касбият ва инноватсияи донишгоҳ

Дар ҳар даври замон мўй барои занону духтарон натавонанд рами зебой, балки саломатӣ мебошад. Дар замони муосир духтарон ба мўйи сари кӯтоҳ рў овардаанд. Сабаб он аст, ки мўйи сари дароз нигоҳубини мушкил ва нозук дорад. Мувофиқи баъзе маълумотҳои омори 43%-и занони дунё мўйи дароз доранд ва 57% мўйи кӯтоҳ. Асосан мўйи кӯтоҳро ба он хотир интихоб мекунанд, ки ороишаш осон ва нигоҳубинаш қулайтар аст. Дар оилаи мо модарам ва хоҳаронам мўйи дароз доранд, аммо мўйи ман табииатан на кӯтоҳ асту на дароз. Барои ман писанд аст, чунки ҳоло мўйи дарозро таҷриба накардаам. Илова бар ин, духтарон низ ҳаққи интихобро доранд, ки қодом навъи мўй барояшон зебанда аст. Вобаста ба чеҳрашон ва ё ин ки муд онро интихоб мекунанд. Хулоса, гуфтаниям, ки занон ва духтарони тоҷик зебоиро дар рафтору кирдор ва

Фазилатмоҳ БАРАҚЗОДА,
донишҷӯи соли 3-юми факултаи филологияи тоҷик ва журналистика

Сабабҳо гуногунанд. Аксар одамон, махсусан писарон фикр мекунанд, ки занҳои мўйи сари кӯтоҳ мекунанд, лекин ин гуна нест. Дар замони Шӯравӣ маводҳои, ки барои мўй истифода мебарданд, аксарашон истеҳсоли ватанӣ буд ва зарар надоштанд. Агар ба замони мо нигоҳ кунем, 90%-и духтарон мўйи дароз надоранд. Ба ҷуз ин, ки мўйи сарашон кӯтоҳ аст, боз бемории резиши мўйи сар доранд. Ин на танҳо дар занон, балки дар писарон низ ба чашм мерасад. Ҳама духтарон мехоҳанд, ки мўйи дароз дошта бошанд, аммо бо вучуди он ки мўйҳои яшонро табобат мекунанд, боз ҳам дароз намешаванд. Ин аз он сабаб аст, ки мо ҳама аз шампунҳо ва собунҳои истифода мебарем, ки аз таркиби химиявии онҳо огоҳӣ надорем.

Таҳияи Бону МУЗАФАРОВА, коромўз

БЕНЯМИНИ ИЛҲОМ ШИФО ЁФТ!

Вазӣ имрӯзаи саломатии Бенямини Илҳом қаноатбахш аст. Ӯ ҳоло дар беморхона бистарӣ буда, дар ҳолати шифоёбӣ қарор дорад. Ин нуктаро мудири шӯбаи гастроэнтерологияи кӯдаконаи Маҷмаи тандурустии "Истиқлол" Зокирҷон Шарипов зимни суҳбат ба хабарнигори АМИТ "Ховар" баён дошт.

"Вақте ки Бенямин дар беморхона бистарӣ гардид, аз тарафи гурӯҳи духтурон консилиум (машварати гурӯҳӣ) гузаронида, тартиби табобаташ муайян карда шуд. Пас аз ташхису табобат ва беҳбудӣ ёфтани ҳолати мариз маълум гардид, ки барои табобати Бенямин ба хориҷи мамлакат рафтани ӯ шарт нест ва бемории ӯро дар Тоҷикистон табобат кардан мумкин аст", - мегӯяд духтури табобаткунандаи Бенямин.

Ҳоло духтурон Фарида Бердиева

ва Зокирҷон Шарипов табобати ӯро ба уҳда доранд аз вазӣ саломатии ӯ шабонарӯзӣ бохабар мешаванд.

Инчунин Бенямин дар суҳбати телефонӣ иброз дошт, ки аз табобат дар беморхонаи мазкур қаноатманд буда, худро хуб эҳсос мекунад.

Муаллимаи Бенямини Илҳом Моҳпарӣ Меликова иброз намуд, ки ҳамроҳи талабагонаш ба аёдати шоғирдаш рафта, аз ҳоли вай бохабар шуданд. Айни замон ӯ дар беморхона ба табобати пурра фаро гирифта шудааст.

Духтури табобаткунанда Зокирҷон Шарипов дар суҳбат иброз дошт, ки пас аз чанд рӯзи дигари табобат Беняминро аз беморхона ба хонашон ҷавоб медиҳанд.

Ёдовар мешавем, ки 15 январи соли равон дар маросими ифтитоҳи бинои нави мактаби №65 ноҳияи Шохмансури шаҳри Душанбе Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон пас аз суҳбат бо Бенямини Илҳом ва огоҳ шудан аз бемории ӯ ба масъулин супориш доданд, ки ҳамаи имкониятҳоро дарёфта, табобати кӯдаки маризро ройгон ба роҳ монанд.

АМИТ "Ховар"

НАМОИШ ВА ФУРӯШИ НИҲОЛҲО, ГУЛУ ГУЛБУТТАҲО

Бо ташаббуси мақомоти иҷроияи ҳокимияти давлатии шаҳри Кӯлоб ҷиҳати ободу зебо гардонидани ҳар гӯшаи диёр, тавассути гулу буттаҳо, дарахтони орошиву сояфкан зиннат бахшидан ба шаҳру деҳот, хонаи худ, корхонаву муассисаҳо тибқи Амри Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 13 декабри соли 2018, №АП-1140 санаи 9 феввали соли 2020 дар гулгашти ба номи Сафар Амиршоеви шаҳри Кӯлоб намоиш ва фурӯши ниҳолҳо, гулу гулбуттаҳо, тухмиҳо, меваю ангур ва коркарди он доир гардад, ки дар ин чорабинӣ раёсат,

омӯзгорону донишҷӯёни Донишгоҳи давлатии Кӯлоб ба номи Абӯабдуллоҳи Рӯдакӣ фаъолон иштирок намуданд.

РАСОНИДАНИ МУҲТАВОИ ПАЁМ БА ДОНИШҶҶҶ

Аз 3.02.2020 то 8.02.2020 тибқи нақшаи тасдиқнамудаи ректори донишгоҳ оид ба расонидани муҳтавои Паёми Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон бо ташаббуси шӯбаи кор бо ҷавонон миёни донишҷӯён ва омӯз-

горони факултаҳои донишгоҳ сӯҳбату вохӯриҳо доир гардид. Қарорномаи шӯба оид ба Паём суҳанронӣ намуда, муҳтавои онро ба омӯзгорону донишҷӯён расониданд.

РАВАНДИ ИСЛОҲОТИ КИШОВАРЗӢ

Санаи 13.01.2020 дар бинои маъмури донишгоҳ семинар-машварати "Тақвият додани муассисаҳо ва тавоноии Вазорати кишоварзӣ ва Хадамоти назорати давлатии бақайдгирӣ ҷиҳати таҳия намудани сиёсат" баргузор гардид. Дар семинар-машварати мазкур муовини вазири кишоварзӣ Ҷумҳурии Тоҷикистон

Ҷамила Саидова ва олимони соҳаи кишоварзӣ иштирок доштанд. Нахуст, сухани ифтитоҳӣ ба муовини вазири кишоварзӣ Ҷамила Саидова дода шуд. Дар рафти суҳанронӣ зикр намуданд, ки мо бояд барои кишт намудани маҳсулот дар заминҳои қорам ҳар чӣ бештар аҳамият диҳем, зеро соҳаи кишоварзӣ барои аҳолии кишвар аҳамияти бениҳоят баланд дорад.

Сипас, аз рӯи масъалаи ду-вум суҳан ба номзади илмҳои кишоварзӣ Гулов Сайдалӣ дода шуд. Устод дар бораи ҷиҳати муҳофизат намудани растаниҳо аз хунуқӣ за-дан, пӯсидан ва хушиқдану пешгирии онҳо аз ҳолатҳои нестшавӣ суҳанронӣ намуданд.

Семинар бо баҳсу мунозираи поён ёфт.

КОНФЕРЕНСИЯИ 23-ЮМИ ҲХДТ

Санаи 15.01.2020 дар толори фарҳангии донишгоҳ конференсияи 23-юми Ҳизби Халқии Демократии Тоҷикистон дар шаҳри Кӯлоб баргузор гардид. Конференсия таҳти Раёсати раиси Кумитаи иҷроияи ҲХДТ дар шаҳри Кӯлоб Ҷамидиён Орзу гузаронида шуд. Дар кори конференсия роҳбари Дастгоҳи Кумитаи иҷроияи ҲХДТ дар вилояти Хатлон Ҳусейнзода Наврӯз, раиси Кумитаи иҷроияи ҲХДТ дар шаҳри Кӯлоб Ҷамидиён Орзу, муовини аввали раиси шаҳри Кӯлоб Каримзода Саломуддин, узви Кумитаи иҷроияи марказии ҲХДТ, директори муассисаи давлатии таълимии "Мактаб барои хонандагони болаёқат" дар шаҳри Кӯлоб Одилзода Дилбар, вакилон аз ташкилоҳои ибидои ҳизбӣ, собиқадорони ҳизб, намояндагони

васоити ахбори оммаи ҳизбӣ ва дигар шахсон расмӣ иштирок намуданд.

Конференсияи мазкур оид ба пешбарии номзадҳо ба вакилии Маҷлиси вакилони халқи вилояти Хатлон дар ҳудуди шаҳри Кӯлоб ба ҳисоб мерафт, ки 46 нафар номзадон пешниҳод ва интихоб гардиданд.

СЕМИНАР: "МАҲОРАТИ ҚҶСТУҚҶИ КОР"

Рӯзи 16.01.2020 дар бинои маъмури донишгоҳ тибқи нақшаи кории

Маркази рушди касбият ва инноватсия тренинги "Маҳорати қўстқўи кор" баргузор гардид. Дар тренинг ба донишҷўдустарони курси сеюм ва чорум оид ба ҷиҳати ёфтани ҷои кор, омода намудани маълумотномаи (CV), омодагӣ ба гузаштан аз суҳбат бо қарордон гузаронида шуд, ки ин тренинг дар донишгоҳ мӯддати як ҳафта давом кард.

Тренерон ноиби ректор оид ба илм ва инноватсия Рафиев Сафархон ва муттаҳасиси Маркази рушди касбият ва инноватсия Тоирзода Саъдӣ буданд.

СЕМИНАР-ОМУЗИШИ START-UP CHOIHONA XII

Санаи 28.01.2020 дар бинои маъмури донишгоҳ бо ташаббуси Маркази истеъдодҳои ҷавон семинар-омӯзиш дар мавзӯи лоиҳаҳои инноватсионӣ ва бизнес-идея байни лоиҳанависон ва ихтироъкорони ҷавон гузаронида шуд. Дар семинар шунавандаҳо донишҷўёни донишгоҳ ва хонандагони мактабҳои миёнаи шаҳри Кӯлоб буданд. Сараввал, сардори МИҶ Сайфуддинов Ф.Ш. суҳанронӣ намуда, ба иштирокдорон барор хост ва кори семинарро муттаҳасиси МИҶ Назаров А.А. пеш бурд. Мақсади асосии семинар дастгирии ҷавонони лаёқатманд дар самти лоиҳанависӣ ва омодагӣ ба озмуни Start-Up Choihona XII ба ҳисоб мерафт.

КОНФЕРЕНСИЯ: ОМИЛҲОИ ГАРАВИДАНИ ҶАВОНОН БА ГУРҶҶҶОИ ИФРОТӢ

Санаи 05.02.2020 дар толори фарҳангии донишгоҳ конференсияи илмӣ - назариявӣ дар мавзӯи "Экстеремизм-терроризм ва омилҳои гаравидани ҷавонон ба гурӯҳҳои ифротӣ" баргузор гардид. Дар конференсия ноиби ректор оид ба тарбияи номзади илмҳои педагогӣ Назаров Ҳотам суҳанронӣ намуда, қайд карданд, ки гаравидани ҷавонон ба гурӯҳҳои ифротӣ боиси

нигаронии ҷомеа ва давлат аст. Баъдан, мудири кафедраи ҳуқуқ ва муносибатҳои байналмилалӣ номзади илмҳои сиёсӣ Муродова Гулҷеҳра дар мавзӯи "Хавфи терроризм ба ҷомеа ва ҷавонон" баромад намуданд. Дар конференсия омӯзгорон, унвонҷўён ва донишҷўён иштирок доштанд. Баъд аз шунидани маърузаи конференсия бо саволу ҷавоб ба итмом расид.

ЭЪТИБОР НАДОРАД

Дафтарчаи имтиҳонӣ, ки Донишгоҳи давлатии Кӯлоб ба номи Абӯабдуллоҳи Рӯдакӣ соли 2019 ба донишҷўи соли 1-уми факултаи омӯзгорӣ ва фарҳанг (шӯбаи рӯзона) Давлатзода Дилноза додааст, бинобар сабаби гум шуданаш аз эътибор соқит дониста шавад.

XXXX

Дафтарчаи имтиҳонӣ, ки Донишгоҳи давлатии Кӯлоб ба номи Абӯабдуллоҳи Рӯдакӣ соли 2016 ба донишҷўи соли 4-уми факултаи омӯзгорӣ ва фарҳанг (шӯбаи ғоибона) Миҷғонаи Сайнабӣ додааст, бинобар сабаби гум шуданаш аз эътибор соқит дониста шавад.

XXXX

Дафтарчаи имтиҳонӣ, ки Донишгоҳи давлатии Кӯлоб ба номи Абӯабдуллоҳи Рӯдакӣ соли 2006 ба донишҷўи соли 3-юми факултаи филологияи рус (шӯбаи ғоибона) Ятимов Ҷамза Абдурауфович додааст, бинобар сабаби гум шуданаш аз эътибор соқит дониста шавад.

XXXX

Аттестати Т-А ПУ № 666482, ки соли 2019 Литсейи давлатии №2-и шаҳри Кӯлоб ба хонандаи синфи 11 Ҳакимов Амирҷон Саидқарамович додааст, бинобар сабаби гум шуданаш аз эътибор соқит дониста шавад.

НИШАСТИ МАТБУОТИИ ДОНИШГОҲ БАРГУЗОР ШУД

5-уми феввали соли ҷорӣ тибқи Нақшаи ташкил ва гузаронидани нишастҳои матбуотӣ дар вазорату идораҳо, ташкилоту муассисаҳо, мактабҳои олии, ВМКБ, вилоятҳо, шаҳри Душанбе ва шаҳру ноҳияҳои тобеи ҷумҳурӣ оид ба ҷамъбасти соли 2019 мутобиқи Амри Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 15 сентябри 2011, №АП-1729 дар Донишгоҳи давлатии Кӯлоб ба номи Абӯабдуллоҳи Рӯдакӣ нишастҳои матбуотии Донишгоҳ бо иштироки ректори Донишгоҳи давлатии Кӯлоб ба номи Абӯабдуллоҳи Рӯдакӣ доктори илмҳои педагогӣ, профессор Мирализода Абдусалом, ноибони ректор, мушовирон, деканҳои факулта, сардорони раёсатҳо, роҳбарони сохторҳои донишгоҳ ва намоёндогони воситаҳои ахбори омма доир гардид.

Дар он зиёда аз 40 намоёндои расонаҳои иттилоотии кишвар, давлатию мустақил, аз қабили шабакаҳои телевизионии "Телевизиони Тоҷикистон", "Ҷаҳоннамо", "Сафина", "Баҳористон", "Синамо", радиоҳои "Ховар", "Садои Душанбе", "Имрӯз", рӯзномаҳои "Ҷумҳурият", "Садои мардум", "Пайк", "Минбари халқ", "Омӯзгор", "Ҷавонони Тоҷикистон", "СССР", "Азия плюс", оҷонсии иттилоотӣ ва хабаргузориҳои "Ховар" ва "Озодӣ" иштирок намуданд.

Зимни нишастҳои матбуотӣ қайд гардид, ки аини замон дар донишгоҳ барои ташкили раванди босифати таълиму тарбия шароити мусоид фароҳам оварда шудааст. Ҳамин аст, ки соли таҳсили сипаригардида олимону омӯзгорон ба дастовардҳои назарраси илмию таълимӣ ва тарбиявӣ ноил гардиданд.

Ректори донишгоҳ, профессор Мирализода Абдусалом қайд карданд, ки: "Соли сипарिशуда омӯзгорону кормандон ва донишҷӯён дар арафаи иду ҷашнҳои таърихӣ ҳавасманд шуда, сатҳи донишзаҳидкунии толибилмон, вазъи кори маҳфилҳои илмӣ кафедраҳо, ҳолати таъмини донишҷӯён бо хобгоҳ, саҳми назарраси омӯзгорону донишҷӯён дар мубориза бо терроризму экстремизм ва тарбияи ҷавонон дар руҳияи ватандӯстиву ҳудодоҳӣ таҳлил шудааст. Инчунин, вазъи корҳои илмӣ-тадқиқотӣ рӯ ба беҳбудӣ оварда, 21 рисолаи номзадӣ дар соли 2019 дар Шӯроҳои диссертсионӣ аз тарафи омӯзгорони донишгоҳ дифоъ шудаанд."

Нишастҳои матбуотии донишгоҳ тариқи саволу ҷавоб сурат гирифта, ба саволҳои хабарнигорон вобаста ба эълон шудани солҳои 2020-2040 "Бистсолаи омӯзиш ва рушди фанҳои табиатшиносӣ, дақиқ ва риёзӣ дар соҳаи илму маориф", вазъи донишҷӯён, ҳимояи рисолаҳои илмӣ ва гунаҳкор донишмандон ба асардӯзӣ аз ҷониби "Диссернет" ва дигар мушкилот ректор, ноибон ва роҳбарони сохторҳо посухҳои мушаххас доданд.

Қайд кардан ба маврид аст, ки барои намоёндогони васоити ахбори омма варақаи иттилоотӣ вобаста ба фаъолияти Донишгоҳи давлатии Кӯлоб ба номи Абӯабдуллоҳи Рӯдакӣ дар соли 2019 бо забони давлатӣ таҳия гардида, дар шакли китобча чоп ва дар рӯзи нишастҳои матбуотӣ дастраси хабарнигорон карда шуд.

ДАСТОВАРДҲОИ ИЛМИИ ОМӮЗГОРОНИ ДОНИШГОҲ ДАР СОЛҲОИ 2012-2019:

Фаъолияти нашрии омӯзгорони донишгоҳ нисбат ба ҳамин давраи соли гузашта 5,3 ҷузъи чопӣ ва фарогирии шумораи омӯзгорони ба КИТ машғул буда нисбат ба соли гузашта 6% зиёд мебошад.

МУҚОИСАИ ФАЪОЛИЯТИ НАШРӢ ДАР 5 СОЛИ ОХИР:

ХАРИДОРӢ НАМУДАНИ КИТОБҲО АЗ СОЛИ 2015 ТО СОЛИ 2019:

ДОНИШГОҶИ ДАВЛАТИИ КҶЛОБРО ИНТИХОБ

НАМО!

Донишгоҳи давлатии Кӯлоб ба номи Абӯабдуллоҳи Рӯдакӣ аз ҷумлаи аввалин муассисаҳои таҳсилоти олии касбии мамлакат дар ҷануби Тоҷикистон маҳсуб мешавад. Он дар омода намудани кадрҳои баландхатисоси хоҷагии халқи ҷумҳурии азизамон нақши муассире дорад.

Донишгоҳ қабули докталабонро барои соли таҳсили 2020-2021 дар 10 факултет бо 55 ихтисос эълон менамояд. Бо интихоби Донишгоҳи давлатии Кӯлоб ба номи Абӯабдуллоҳи Рӯдакӣ ояндаи дурахшон Шуморо дар пеш аст.

Донишгоҳи Кӯлоб ба номи Абӯабдуллоҳи Рӯдакӣ дорои хобгоҳи замонавӣ барои донишҷӯёну омӯзгорон, 8 марказ, аз ҷумла маркази омӯзиши забонҳои хориҷӣ, таъбу нашр, рушди касбият, ихтироъкорони ҷавон, ҳунароҳои мардумӣ, синфохонаҳои муҷаҳҳаз бо технологияи замонавӣ, китобхонаи барҷаво, китобхонаи электронӣ пайваст бо интернетӣ баландсуръат, маҷлисгоҳҳои замонавӣ, синфохонаҳои лингофонӣ, варзишгоҳҳои тобистонаву зимистонаи мутобиқ ба талаботи муосир, Парки технологӣ, ҷитъаҳои таҷрибавию истеҳсолӣ, лабораторияҳо, маркази касбомӯзӣ, литсей, коллеҷи омӯзгорӣ, сомонаи расмӣ, нашрия, маҷаллаҳои илмӣ, лагери истирожатӣ, кӯдакитон, боғи фарҳангӣ-фароғатӣ, шаҳраки донишҷӯён, ошхонаҳои муосиру замонавӣ, марказҳои хизматрасонии компютерӣ буда, ба муҳассилин 588 нафар мутахассисони соҳибтаҷриба, профессорон ва докторону номзадҳои илм таълим медиҳанд. Ҷамчунин, дар донишгоҳ курсҳои кӯтоҳмуддати тайёрии донишгоҳ амал мекунанд, ки докталабонро аз рӯйи кластерҳои тахассусии Маркази миллии тести назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон омода менамояд.

Донишгоҳ таҳсилро дар таълими рӯзона, ғоибона ва низоми фосилавӣ бо забонҳои тоҷикӣ, русӣ ва англисӣ ба роҳ монда, ҷамчунин, барои идомаи таҳсил баъди хатми муассисаҳои таҳсилоти миёнаи касбӣ, маълумоти дуюм аз ихтисосҳои мавҷуда имконият муҳайё кардааст.

Маҳз фаъолияти густурдаву бисёрсолаи Донишгоҳи давлатии Кӯлоб ба номи Абӯабдуллоҳи Рӯдакӣ буд, ки бо қарори Ташкилоти байналмилалӣи сертификати сифати аврупоии Институти Шведсариягӣ (Донишгоҳи Оксфорди Британияи Кабир) соҳиби Иҷозатнома (литсензия) ва Сертификати байналмилалӣи сифати Аврупо (Ҷоиза) гардид.

Дар донишгоҳ маҳфилҳои гуногуни илмӣ фаъолият менамоянд, ки донишҷӯён бевосита аъзои онҳо буда, савияи дониши худро сайқал медиҳанд ва тавассути ин маҳфилҳо дар олимпиадаву озмунҳои ҷумҳуриявӣ иштирок намуда, сазовори ҷойҳои намоён мегарданд.

Дар донишгоҳ шуъбаи таёркунӣ ва азнавтайёркунии кадрҳо, шуъбаи магистратура, докторантураи Ph.D фаъолият менамояд, ки дар омода намудани кадрҳо саҳми беназир дорад. Танҳо дар соли 2019 аз ҳисоби омӯзгорон - хатмкунандагони донишгоҳ 21 нафар рисолаҳои номзадӣ дифоъ намуданд.

Маҳз заҳмату талошҳои шабонарӯзии ҳайати олимону профессорон ва докторону номзадҳои илми донишгоҳ аст, ки ҳамасола донишҷӯёни донишгоҳ дар озмуну олимпиадаҳои ҷумҳуриявӣ ва мусобиқаҳои варзишии ҷумҳуриявӣю байналмилалӣи ширкат намуда, сазовори мақомҳои фахрӣ ва соҳиби диплому ҷоизаҳо мегарданд.

Эзоҳ: маблағи шартномаи таҳсил, ки дар ҷадвал нишон дода шудааст, дар баъзан ихтисосҳо, эҳтимол тағйир ёбанд.

Номи пурра: Муассисаи давлатии таълимии "Донишгоҳи давлатии Кӯлоб ба номи Абӯабдуллоҳи Рӯдакӣ"

Суроға: 735360, Ҷумҳурии Тоҷикистон, вилояти

Хатлон, ш. Кӯлоб, кӯчаи С. Сафаров, 16.

Тел.: 8(33-22) 2-35-06, 2-35-09, факс: 8(33-22)

2-35-06

Нишони электронӣ: info@kgu.tj

Сомонаи интернетӣ: www.kgu.tj

ИХТИСОСҶО			ТАЪЛИМИ РҶЗОНА роғрон ва шартномавӣ	ТАЪЛИМИ ҶОИБОНА ВА ФОСИЛАВӢ роғрон ва шартномавӣ
1	1020505	Информатика	2250	2250
2	1020501	Математика	2250	1800
3	131030302	Математикаи амалӣ	1900	0
4	1020602	Технология (аз рӯи самтҳо)	1900	0
5	102050401	Физика. Математика	2250	1800
6	102050403	Физика. Таълими меҳнат	1900	0
7	131 03 04 08	WEB-дизайн ва графикаи компютерӣ	2250	2250
8	131 03 04 02	Таъмини барномавии низомҳои автоматизатсия	2250	0
9	102060102	Технология (меҳнати техникаи ва нақшакашӣ)	1900	0
10	125010403	Андоз ва андозбандӣ	3900	0
11	125010803	Баҳисобгирӣи бухгалтерӣ, таҳлил ва аудит дар муассисаҳои бучетӣ ва илмӣ	3800	2900
12	1020402	География	1900	0
13	13102010203	Географияи сайёҳӣ ва менеҷменти сайёҳат	2350	2300
14	102040503	География. Иқтисодиёт	2350	0
15	126010101	Идораи мақомоти маҳалӣ	3900	0
16	1250103	Иқтисодиёти ҷаҳонӣ	3900	0
17	1250107	Иқтисодиёт ва идора дар корхона	3800	2900
18	125010402	Кори бонкӣ	3600	0
19	1260203	Маркетинг	3600	3000
20	126020206	Менеҷменти иҷтимоӣ (маориф)	3600	3000
21	1250104	Молия ва қарз	3600	0
22	126 02 02 03	Менеҷменти инноватсионӣ	3600	3000
23	1890101	Сайёҳӣ ва меҳмондорӣ	2350	0
24	103030201	Дефектология	0	0
25	1020302	Забон ва адабиёти рус	2350	2300
26	102030401	Забон ва адабиёти рус. Забон ва адабиёти тоҷик	2350	0
27	1020301	Забон ва адабиёти тоҷик	2250	1800
28	1-020303	Забон ва адабиёти тоҷик. Ихтисоси иловагӣ (Маърифати оилдорӣ)	2250	0
29	102030601	Забони англисӣ. Забони олмонӣ	2950	0
30	1020306	Забони хориҷӣ (англисӣ)	2950	0
31	1020307	Забонҳои хориҷӣ (забони англисӣ - хитой)	2950	0
32	121050103	Забоншиносӣ ва технологияи нави иттилоотӣ	2000	0
33	1230111	Китобхонашиносӣ ва китобшиносӣ (аз рӯи самтҳо)	0	1900
34	103 03 05-02	Логопедия. Таҳсилоти ибтидоӣ	1900	0
35	103 03 08-01	Олигофренопедагогика. Таҳсилоти томактабӣ	1900	0
36	1230108	Рӯзноманигорӣ	2250	0
37	103 03 06-01	Сурдопедагогика. Таҳсилоти томактабӣ	1900	0
38	1010201	Таҳсилоти ибтидоӣ	1900	1800
39	1010202	Таҳсилоти ибтидоӣ. Ихтисоси иловагӣ	1900	1800
40	101020203	Таҳсилоти ибтидоӣ. Санъати мусиқӣ	1900	0
41	1010102	Таҳсилоти томактабӣ. Ихтисоси иловагӣ	1900	1800
42	1030403	Равоншиносӣ амалӣ	1900	0
43	101 02 02-02	Таҳсилоти ибтидоӣ. Санъати тасвирӣ	1900	0
44	1020101	Таърих	1900	1800
45	1020102	Таърих. Ихтисоси иловагӣ (ҳуқуқ)	2800	2700
46	1230101	Муносибатҳои байналмилалӣ	3600	0
47	1-26 01 02	Идораи давлатӣ ва ҳуқуқ	3600	0
48	1-23 01 06-01 03	Сибсат ва идораи давлатӣ	3600	0
49	1-02010205	Таърих. Диншиносӣ	2800	0
50	131010103	Биология (биотехнология)	2350	0
51	1020404	Биология. Экология	2350	2350
52	102040601	Химия. Биология	2350	2350
53	1020406	Химия. Экология	2350	2350
54	1030201	Тарбияи ҷисмонӣ	2250	2100
55	1030202	Тарбияи ҷисмонӣ. Омодагони дифон ҳарбӣ	2250	2250

МАҲМУД АБДУЛЛОЕВ: ОМУЗГОРОНИ ТАСОДУФӢ ДАР МАКТАБҲОИ ОЛӢ ЗИЁД ШУДААНД...

Дар ин шумора ҳайати эҷодии рӯзнама хост, то бо яке аз олимони хушноми думхурӣ профессори кафедраи таърихи халқи тоҷики Донишгоҳи давлатии Кӯлоб ба номи Абӯабдуллоҳи Рӯдакӣ Абдуллоев Маҳмуд оид ба зиндагинома, фаъолияти омӯзгорӣ ва баъзе аз масъалаҳои марбут ба соҳаи маориф ва ҳаёти сиёсӣ мусоҳибае анҷом диҳад. Фишурдаи мусоҳиба пешниҳоди хонандагон мегардад.

Дурӯд бар Шумо, устои гиромӣ. Чӣ ҳолу аҳвол доред ва ба чӣ қорҳо ҳоло машғул ҳастед?

Бар шумо ҳам дурӯд. Чун ҳамагон қору фаъолият дорем. Шукри истиқлолият, шукри тинҷиву оромии мамлакат, шукри Асосгузори сулҳу Ваҳдати миллӣ, Пешвои миллат муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон, ки имконият фароҳам омадааст, то оромона меҳнат кунем. Чун як омӯзгори мактаби олий ба қорҳои таълимӣ, тарбиявӣ ва илмӣ машғул ҳастам. Дар факултетҳои таърих, ҳуқуқ ва муносибатҳои байналмилалӣ ва филологияи хориҷӣ дарсҳои лексионӣ ва амалӣ мегузарам. Дар вақтҳои фориғ аз дарс ба қорҳои илмӣ-таҷқиқотӣ ва методӣ машғул ҳастам. Аз ҷумла, ба навиштани монография, мақолаҳои илмӣ, роҳбарӣ ба қорҳои илмӣ аспирантон, унвонҷӯён ва докторантони PhD, магистрантҳо ва қорҳои дипломӣ (бақлавр) машғул ҳастам.

Собиқаи зиёди омӯзгорӣ доред. Аз қучо ҳаёли омӯзгор шудан ба сараном омад? Шарҳ медодед.

Соли 2020 собиқаи омӯзгорӣ ман ба 50 сол мерасад. Замоне дар деҳаи Деҳдарозаки ноҳияи Шурубод (ҳоло Ш.Шоҳин) дар мактаби ибтидоӣ таҳсил мекардам, муаллим Раҳмонов Ҳикмат аз синфи 1 то 4 ба мо дарс медод, ҳаваси дар оянда омӯзгор шуданро дар дилам ҷой гирифт. Барои ҳамин, то хатми мактаби миёна ин орзуву ҳавас дар фикрам боқӣ монд. Ҳамин буд, ки баъди хатми мактаб-интернати деҳаи Саричашма ба номи "Коммунизм" соли 1966 ҳуҷҷатҳоямро ба Донишқадаи омӯзгорӣ шаҳри Кӯлоб ба номи А. Рӯдакӣ, ба факултети забон ва адабиёти рус супорида, донишҷӯ шудам. Баъди хатми донишқада, соли 1970 ба роҳхати Вазорати маорифи халқи ҷумҳурӣ ба мактаби миёнаи №7-и шаҳри Кӯлоб ба ҳайси омӯзгори забон ва адабиёти рус фиристода шудам. Вале моҳи ноябри соли 1970 ба сафи Қувваҳои Мусаллаҳи собиқ Иттиҳоди Шӯравӣ даъват карда шудам. Пас аз адои сарбаландонаи хизмати Модар-Ватан моҳи декабри соли 1971 ба кафедраи таърихи ҶКШ-и Донишқадаи давлатии омӯзгорӣ шаҳри Кӯлоб ба ҳайси омӯзгор даъват гардидаам ва аз ҳамон сол инҷониб дар вазифаҳои гуногун фаъолият карда истодаам.

Омилҳои аз таълими фанни забон ва адабиёти рус даст кашидани ман ва рӯ овардан ба илми таърих чунин аст. Дар солҳои донишҷӯии мо (солҳои 60-уми садаи XX) дар толори хониши донишгоҳ (дар он солҳо донишқада) барои хоҳишмандон ҷойи нишаст ба донишҷӯён басанда набуд. Маҳз ҳирси баланди донишандӯзӣ бархе аз донишҷӯёни ҳамон солҳоро ба шоҳроҳи илму фарҳанг ва маърифат ҳидоят намуд, ки мавсуф ҳам аз ин бенасіб намондааст.

Ҷойи ёдоварист, ки аксари донишҷӯёни солҳои 60-ум мавриди назар ба маҳфилҳои илмӣ кафедраҳои таҳас-

сусӣ ва ҷомеашиносӣ ҷалб карда мешуданд ва онҳо консепт кардани адабиёти илмӣ ва илмӣ-таҷқиқотӣ, навиштани тақризу аннотатсия ба мақолаву маърузаҳо барои конференсияҳои илмӣ-назариявӣ, маҳфилҳо ва семинарҳои махсус, қорҳои курсиву дипломӣ, рефератҳо, фишурдаҳо ва ғайраро ғайратмандона меомӯхтанд ва ба даврҳои якум ва дуҷуми озмуноҳои "Донишҷӯ ва пешрафти илмӣ-техникӣ", "Барои беҳтарин кори илмӣ донишҷӯ" оид ба илмҳои табиатшиносӣ, техникӣ ва гуманитарӣ ширкати фаъолна доштанд. Чунин қорабиниҳои донишҷӯёноро водор мекарданд, ки ба қорҳои илмӣ-таҷқиқотӣ бо шавқу ҳаваси беандоза иштирок намоянд.

Ман ҳам аз соли аввали таҳсил дар донишгоҳ узви фаъоли маҳфилҳои таърихи ҶКШ, забони русӣ ва адабиёти рус ба шумор мерафтам ва мунтазам дар ҷамъомадҳои онҳо ширкат меварзидам.

Пушида нест, ки дар тарғиби ин ё он фанни таълимӣ ва раҳнамоӣ ба шоҳроҳи илму маърифат нақши омӯзгор ниҳоят бузург аст. Бавижа, барои ман дарсҳои профессори зиндаёд Темур Каримов аз фанни таърихи ҶКШ хеле мақбул ва диққатҷалбкунанда буданд, зеро эшон дар дарсаи "шираи мавзӯ"-ро (сокаша гӯем) меғуфт ва аз шогирдон ҳам онро талаб мекард. Хушбахтона, ман ҳам имконоти мавҷудаи донишгоҳро самаранок истифода бурда, аз устодони мушфиқу меҳрубан профессор Темур Каримов, Абдулло Раҳимов, Хушвахт Ғафуров, Бобоқул Курбоналиев, саромӯзгор Ҳусейн Боғиров, Ашраф Сиддиқов (Ёдашон ба хайр...), дотсент Достӣ Шарифов сабақи хуб гирифта, ба илми таърихшиносӣ шавқу ҳаваси бештаре пайдо кардаам. Биноан, фикр мекунам, ки омилҳои нахустини ба баҳри бекарони таърих ғунавар гардидани ман маҳз ҳамин устодони сахтгир буданд.

Омилҳои дигари рӯи оварданам ба таърих ва пажӯҳиши он бидуни шубҳа таҳсил дар қорҳои тақмили ихтисос ва бозомӯзии омӯзгорони мактабҳои олии Иттиҳоди Шӯравӣ (солҳои 1972, 1976 ва 1986) дар Донишгоҳи давлатии Ўзбекистон (Тошканд) ва Донишгоҳи давлатии Беларус (Минск) мебошад. Маҳз шиносӣ дар он ҷо ба олимони забардасту нозукбин, академикҳои маъруфу забардаст, профессорону докторони шуҳратманд, шахсиятҳои бузургу нотақрор, котибони варзидаи ҳизбӣ, китобхонаҳои бою ғании донишгоҳҳои шаҳрҳои мазкур, навиштани реферату маърузаҳо меҳру муҳаббат ва шавқу рағбатамро ба илму дониш дучанд намуданд.

Сеҷумин омилҳои ҷиддан ворид шудан ба илми таърих қорҳои ба номи пуршарафи аспиранти назди кафедраи таърихи ҶКШ-и Донишгоҳи давлатии Тоҷикистон маҳсуб мешавад ва роҳбарии яке аз донишмандони ҷасуру тавоно ва бонуфузу серталаб, муовини ректори донишгоҳ оид ба илм, доктори илмҳои таърих, профессор Моёншо Назаршоев ба кори илмӣ ман мебошад. Ҷойи зикр аст, ки ба та-

лабату серталабии устои зиндаёд Моёншо Назаршоев ҳар аспирант тоб оварда наметавонист. Ё доимо аз шогирди худ боисрор талаб мекард, ки бештар адабиёти илмӣ, қарорҳо ва ҳуҷҷату санадҳои Ҳукумати Шӯравӣ ва Ҷумҳурии Тоҷикистонро бобати соҳаи маориф ва мактабҳои маълумоти умумиро аз бойгонҳои Кумитаи марказии ҶКТ ва Вазорати маорифи халқи Тоҷикистон дарёфт ва мутолиа намояд, то ки рисолаи номзадиро пеш аз муҳлати муқарраршуда дифоъ намояд. Билохира, соли 1982 рисолаи номзиди хешро бо унвони "Фаъолияти Ҳизби Коммунисти Тоҷикистон оид ба минбаъда инкишоф додани мактаби маълумоти умумӣ дар ҷумҳурӣ" дар шаҳри Алмаатои Ҷумҳурии Қазоқистон муваффақона ҳимоя намудам. Ҳамин буд, ки устои зиндаёд М.Назаршоев манро чун фарзанди худ хеле дӯст медошт ва эҳтиром мекард.

Омили қоруми ба майдони илми таърихшиносӣ гом бардоштанам пеш аз ҳама, хираду заковати азали ва панду насиҳатҳои падари саховатпешаам ба шумор меравад.

Чунинанд омилҳои умдае, ки аз ихтисоси дар аввал пешакардаам - "муаллими забон ва адабиёти рус дар мактабҳои миллӣ" дур шудам ва ба илми таърих рӯ овардам. Ин амали ман ҳодисаи муқаррарӣ буда, бисёр хатмкардагони мактабҳои олии кишвар алҳол ҳам тағйири ихтисоси аввала намуда, даст ба дигар илмҳо: сиёсатшиносӣ, фалсафа, ҷомеашиносӣ, иқтисоди сиёсӣ, равоншиносӣ, педагогика ва ғайра зада, ба унвону дараҷаҳои баланди илмӣ ноил гардидаанд.

Ҳар донишҷӯеро, ки дарс додаед, аз шумо метарсад ва ҳатто камдоништарин донишҷӯ дарси шуморо тайёр мекунад. Сабаб чист, ки донишҷӯён аз шумо метарсанд? Ба фикри шумо донишҷӯ бояд аз омӯзгор ҳатман тарсад?

Ба фикри банди байни донишҷӯ ва омӯзгор тарс бояд вуҷуд надошта бошад ва ба фикри ман вуҷуд ҳам надорад. Он тарсе, ки шумо дар назар доред, он хел нест. Донишҷӯ масъулият ҳис мекунад, эҳтиром мекунад. Сабаби ба дарс тайёр будан ва иштирок кардан дар дарсҳои ман ва умуман дар дарсҳои омӯзгорони дигар

ин ба омӯзгор вобаста аст. Пеш аз ҳама, серталаб будан лозим аст нисбат ба донишҷӯ. Ба дарс ҷиддӣ рафтор қардан лозим аст. Омӯзгор бояд ба дарсҳои лексионӣ ва ҳам амалӣ бо таърии хуб биёяд ва аз донишҷӯ инро талаб кунад, баъд аз дарсҳои лексиониву семинарӣ бо донишҷӯ қор кунад. Аз ҷумла, иҷрои қорҳои мустақилнаро аз ӯ талаб намояд, ба ӯ дар иҷро қардани онҳо ёри диҳад, аз ӯ сабақгардонӣ талаб кунад. Ин қорҳоро мунтазам қардан лозим аст, яъне доимо дар алоқа будан бо донишҷӯ.

Имрӯз аз касби интихобкардатеоретикӣ ҳастед? Агар "ҳа" бо кадом далел ва агар "не" бо кадом сабаб?

Албатта розӣ ҳастам, чунки орзуву мақсадҳое, ки дар ҷавонӣ доштам, яъне омӯзгор шудан ҷомаи амал пӯшиданд. Агар аз сари нав ҷавон мешудам, боз пешаи омӯзгориро интихоб мекардам, зеро ин касб дар асл касби пурмашаққат аст ва дар ин баробар пуршараф ва ифтихорманд аст.

Шумо, ки тарбиятдидаи мактаб-интернати ба номи "Коммунизм"-и ноҳияи Москва (ҳоло Ҳаматонӣ) ҳастед, маълум аст, ки ҳангоми мактабҳои азобу машаққати зиёд кашидед. Аз он рӯзҳо барои ҷавонони имрӯз қисса мекардед.

Соли 1959 оилаи мо аз деҳаи Деҳдарозак ба шаҳри Кӯлоб кӯч баст. Ман дар мактаби № 5-и шаҳри Кӯлоб таҳсилро дар синфи 5-ум то моҳи январӣ соли 1960 идома додам. Дар таътили зимистона ба зодгоҳам барои дидорбинии хешу табор рафта, дар он ҷо бо ҳамсинфонам вохурдам. Онҳо мактаб-интернати Саричашма ба номи "Коммунизм"-ро васф намуданд ва маро ҳам талқин карданд, ки ба онҷо биёям. Азбаски, дар шаҳр хондан ба ман наонқадар баъд аз деҳа омадан писанд буд, моҳҳои январӣ соли 1960 падарам маро ба мактаб-интернати мазкур барои таҳсил бурд ва ман таҳсилро соли 1966 дар инҷо ба охир расонидам ва соҳиби номаи камол шудам. Дар бораи ин муассисаи таълимии овозадор китобчае ҳам таълиф намудаам. Барои ҳамин, баъзе нуқтаҳоро қайд карданам.

Дар мактаб-интернат тартибу низоми нимҳарбӣ қорӣ буд. Талаба тӯли 24 соат зери назорати муаллиму мураббӣ буд. Хонандагон бо хобгоҳ, сарулибоси махсус ва хӯрок таъмин карда мешуданд. Дар мактаб-интернат системаи махсуси таълиму тарбия қорӣ буд. Қабули хонандагонро ба мактаб-интернат танҳо аз синфи 5 қорӣ намуданд.

Шумораи хонандагон тадриҷан аз 150 нафар то 320 нафар расида буд. Аз синфи 5 то 8 назорати ҷиддии муаллимону мураббияҳо ва аз синфи 9 то 11 системаи худидорақунӣ ба роҳ монда шуда буд. Омӯзгоронро директори мактаб қабул ва озод мекард, на шӯбаи маорифи ноҳия. Муаллимон фаъолу таҷрибанокро интихобан ба мактаб-интернат даъват мекарданд. Ин буд, ки дар як муддати кӯтоҳ Каримов Қосим, Алий Эгамқулов, Барот Муродов, Эмомалӣ Содиқов, Масамӣ Абдураҳмонов, Нур Насимов, Раҷабалӣ Шокиров, Вазир Назиров, Ҳабибулло Табаров, Шавсан Кабиrowa, Машариф Одинаев, Иззатулло Исमतов, Назир Тошматов, Назар Зикруллоев, Мирзо Узбеков, Тоҷид-

МАҲМУД АБДУЛЛОЕВ: ОМУЗГОРОНИ ТАСОДУФӢ ДАР МАКТАБҲОИ ОЛӢ ЗИЁД ШУДААНД...

дин Қурбонов, Назарали Давлатов, 3. Холназаров барин омӯзгори донишманди бомаҳоратро аз ҳар гушаю канор даъват намуда, як коллективи хуб ташкил карда шуд.

Синфҳо байни худ мусобиқа доштанд ва ин мусобиқа тамоми фаъолияти хонандагонро дар бар мегирифт, сар карда аз интизоми намунавий доштан. Агар интизоми синф қаноаткунанда - хуб хол дода мешуд, ғайриқаноатбахш бошад, 40 хол ҷарима гузошта мешуд, ё агар ҳама рӯз аз дарсҳо ягон нафар баҳои "2" нагирифта бошад, 15 хол ба синф дода мешуд ва агар нафар баҳои "2" негирфт, ба синф 30 хол ҷарима монда мешуд. Ҳамин тавр, тозагии хобгоҳ, синфхона ва дигар паҳлуҳои фаъолияти хонандагони мактаб ба ҳисоб гирифта мешуд ва ҳар бегоҳ баъди соати 22-и шаб комиссияи махсуси талабагӣ тамоми бурду боҳти як-

нат стансияи дизелӣ дошт, ки то соати 12:00-и шаб қувваи барқ меод, лекин хонандагоне, ки шавқу ҳаваси илмомӯзӣ доштанд, бо истифодаи лампаҳои каросинӣ дарс тайёр мекарданд... Яъне баъди ҳама хоб рафтани ин гуна талабагон лампаҳои каросиниашонро гирифта, дар гушаҳои синфхонаҳо, роҳравҳо дарс тайёр мекарданд. Бандани дарс чунин вазъ дарс тайёр мекардам.

Бисёрро бар ин андешаанд, ки имрӯз обрӯи омӯзгор каме коста шудааст. Сабабашро дар чӣ мебинед?

Ба андешаи мо обрӯи омӯзгор каме коста шудааст, лекин на ба он да-

наздиқ бо донишҷӯ дар имтиҳони давлатӣ бо дониши шифоҳии ӯ ошно мешудем, ҳоло ин ҳам нест. Ин бо он сабаб гаштааст, ки донишҷӯ мумкин, ки бо саволҳои тестӣ ҷавоб дода тавонад, вале нутқи шифоҳӣ надорад. Алалхусус, хатмкунандагони факултаҳои таъриху филология, ки дар ин ҷо ман дарс медиҳам, ин барои онҳо хеле зарур аст. Яке аз сабабҳои ба мактабҳо ба қор нарафтани хатмкунандагонро ман дар ҳамин мебинам.

Омӯзгори мактаби олӣ ба назари Шумо бояд чӣ гуна бошад?

Омӯзгори мактаби олӣ барои донишҷӯ аз ҳар ҷиҳат - кирдор, гуфтор, рафтор, муошират, муомила ва либоспӯшӣ бояд намунаи ибрат бошад.

Обрӯи омӯзгор дар кадом ҳолат мерезад? Чӣ сабабҳост?

Омӯзгоре, ки бе тайёри ба дарс меояд, дарсиканӣ мекунад, ба дарс дер мемонад, саҳлангори ва бепринсипӣ кардан дар дарс, вайрон кардани интизоми меҳнат, дониши казоии ихтисосӣ надоштан, муносибати дағалона доштан бо донишҷӯ обрӯи омӯзгор мерезонад.

Дониши донишҷӯи имрӯз Шуморо қонеъ мекунад?

Ками дар каманд донишҷӯёне, ки имрӯз дониши онҳо маро қонеъ гардонанд. Қисми ками онҳо оид ба азхудкунии техникаи имрӯза пешрафтанд, аммо аз хондани адабиётҳои бадеӣ ва ихтисосӣ қафо мондаанд.

Солҳои 1970-1971 дар сафи Қувваҳои мусаллаҳи Иттиҳоди Шӯравӣ хизмати ҳарбиро адо намудед. Мегуфтед, ки сабаб чист, ки имрӯз иддае аз ҷавонон аз хизмати артиш мегурезанд?

Дар ҳақиқат, аз ноябри соли 1970 то ноябри соли 1971 дар вилояти Қарағандаи собиқ ҶШС Қазоқистон хизмати Ватан-Модарро адо кардам. Бояд гуфт, ки хизмати ҳарбӣ барои ман душворӣ надошт, чунки дар он мактаб-интернат, ки таҳсил кардам, аллакай малакаи хизмати ҳарбиро ёд гирифта будам. Сабаби ҷавонон аз хизмат дар артиш саркашӣ кардан дар он аст, ки ҳоло ҳам ба тарбияи ҳарбӣ ватандӯстии ҷавонон кам тавваҷӯх мекунем. Аз ин бар меояд, ки дар мактабҳои таҳсилоти умумӣ ба ин масала диққати даркорӣ дода намешавад. Ҳоло ҳам ҷавонони синни хизматӣ ба тарзи хизмат дар артиш Ҷумҳурии Тоҷикистон ошно нестанд. Фикр мекунанд, ки ҳоло ҳам дар артиш Тоҷикистон мисли солҳои пешин (1993-1997) бенизоми ва бетартибӣ вучуд дорад. Мо ҳамагон медонем, ки Артиши миллӣ аз ҳар ҷиҳат таъмин аст, чи аз сару либос, ҷои хоб, техникаи ҳарбӣ ва кадрҳои баландихтисос. Таклиф доштан, ки хуб мешуд барои дохил шудан ба мактабҳои олӣ ба онҳое бартарӣ ва имтиёзҳо дода шавад, ки хизмати Ватан-Модарро иҷро кардаанд. Инчунин, чи тавре ки ҷавонон бегузаштан аз муоинаи тиббӣ аз қайди никоҳ гузаронида намешаванд, дар баробари ҳамин онҳое ба қайди никоҳ роҳ дода шаванд, ки хизмати Модар-Ватанро иҷро кардаанд.

Таманиёти Шумо!

Таманно мекунам, ки дар ватани мо ҳама вақт сулҳу амонӣ пойдор бошад ва пиру ҷавон аз қафои илму дониш бошанд.

Саломат бошед, устод!
Ташаккур барои мусоҳиба!

Мусоҳиб
Чаҳонгир РУСТАМШО

АБДУЛЛОЕВ Маҳмуд
Холович санаи 01.09.1948 дар деҳаи Дедарозаки ноҳияи Шӯрообод дар аз хонадони деҳқон таваллуд шудааст. Муаррихи тоҷик, доктори илмҳои таърих (2012), профессор (2013), Корманди шоистаи Тоҷикистон (2013), Аълочии маорифи Тоҷикистон (1995), иштирокдори гуфтушунидҳои ғайрирасмӣ тоҷикон оид ба созишномаи сулҳ дар шаҳри Душанбе (1994-1995) ва Санкт-Петербург (1997) мебошад. Хатмкардаи факултаи забон ва адабиёти руси Институти давлатии педагогии Қўлоб (ҳоло ДДК ба номи Абӯабдуллоҳи Рӯдакӣ, 1970) ҳаст. Таҳсил дар мактаби ибтидоии деҳа (1954-1959), мактаб-интернати ба номи "Коммунизм"-и ноҳияи Москва (ҳоло Ҷамадонӣ, 1959-1966), донишҷӯ (1966-1970), хизмати ҳарбӣ дар сафи Қувваҳои мусаллаҳи Иттиҳоди Шӯравӣ (1970-1971), омӯзгори кафедраи таърихи КПСС-и ИДПК (1971-1977), аспиранти кафедраи таърихи КПСС-и факултаҳои гуманитарии Университети давлатии Тоҷикистон ба номи В.И. Ленин (ҳоло ДМТ, 1977-1981), муаллими калон (1981-1984), дотсенти кафедраи таърихи КПСС (1984-1994), муовини декани факултаи таърих ва забону адабиёти тоҷик (1994-2002), мудири кафедраи таърихи халқи тоҷик ва назарияи иқтисодӣ (2002-2008), мудири кафедраи таърихи умумӣ ва методикаи таълими таърих (2008-2009), мудири кафедраи таърих ва ҳуқуқ (2009-2013) ва аз соли 2013 профессори кафедраи таърих ва ҳуқуқи ДДК ба номи Абӯабдуллоҳи Рӯдакӣ мебошад.

Дар мавзӯи "Фаъолияти ташкилотҳои партиявии Тоҷикистон дар роҳи инкишофи минбаъдаи мактабҳои ҳамагонӣ дар ҷумҳурии (солҳои 1959-1970)" (1982, Алмаато) рисолаи номзадӣ ва дар мавзӯи "Маорифи халқи Ҷумҳурии Тоҷикистон дар солҳои 60-80-уми асри XX: таърих ва проблемаҳои инкишофи он" (2012, Душанбе) рисолаи докторӣ дифоъ намудааст. Дар мактабҳои олии шаҳрҳои Тошканд (1972), Москва (1976), Минск (1986) такмили ихтисос кардааст. Тадқиқотҳои ба масъалаҳои таърих ва рушду нумӯи минбаъдаи маорифи Тоҷикистон бахшида шудаанд. Муаллифи 6 асар ва беш аз 80 мақолаи илмӣ ва илмӣ-методӣ. Бо нишонҳои сарисинагии "Корманди шоистаи Тоҷикистон" (2013), "Аълочии маорифи Тоҷикистон" (1995), Ифтихорномаи Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон (1999) мукофотонида шудааст.

Талабагон ҳар саҳар соати 6:00 аз хоб хеста, то соати 8:00 ба тарбияи бадан машғул мешуданд, ҷои хобашонро батартиб мебароварданд, субҳона тановул мекарданд, дар ҷамъомади пагоҳирӯзӣ (линейка) иштирок карда, ба дарс омода мешуданд. Баъд аз дарс хӯроки нисфирӯзӣ ва сонӣ ду соат барои истироҳат ҷудо шуда буд. Баъди истироҳати нисфирӯзӣ ба синфхонаҳо баргашта, зери роҳбарии мураббӣ ба тайёр намудани дарсҳо машғул мешуданд. Чи мушкилоте, ки дар рафти дарстайёркунии мустақилона пайдо мешуд, мураббӣ дар ҳоли омӯзгори ҳамагон фанро ба синф даъват менамуд ва мушкили бартараф карда мешуд. Баъди дарстайёркунии мустақилона хонандагон ду соати дигар истироҳат мекарданд ва аз рӯи шавқу рағбати худ ба бозиҳои гуногуни варзишӣ машғул мешуданд. Баъди тановули хӯроки бегоҳӣ ба синфхонаҳо баргашта, машғули дарстайёркунии мешуданд. Хонандагони синфҳои 5-8 то соати 22:00 ва синфҳои 9-11 то соати 23:00-и шаб мустақилона дарс тайёр мекарданд.

рӯзаро ҷамъбаст менамуд. Рӯзи душанбеи ҳар ҳафта ҷамъомади шаҳарӣ пеш аз дарс гузаронида мешуд ва мувофиқи ҷамъбасти комиссия ҷойҳои ифтихорӣ муайян карда мешуд. Голибон таҳсину офарин ва онҳое, ки қафомонда буданд, танқид мешуниданд. Синфе, ки бо гуноҳи ин ё он талаба дар ҷамъбаст холи паст гирифтааст, аз тарафи ҳамсинфонаш танбей мебуд, то ки вай ислоҳ шавад.

Талабагон ҳар саҳар соати 6:00 аз хоб хеста, то соати 8:00 ба тарбияи бадан машғул мешуданд, ҷои хобашонро батартиб мебароварданд, субҳона тановул мекарданд, дар ҷамъомади пагоҳирӯзӣ (линейка) иштирок карда, ба дарс омода мешуданд. Баъд аз дарс хӯроки нисфирӯзӣ ва сонӣ ду соат барои истироҳат ҷудо шуда буд.

Баъди истироҳати нисфирӯзӣ ба синфхонаҳо баргашта, зери роҳбарии мураббӣ ба тайёр намудани дарсҳо машғул мешуданд. Чи мушкилоте, ки дар рафти дарстайёркунии мустақилона пайдо мешуд, мураббӣ дар ҳоли омӯзгори ҳамагон фанро ба синф даъват менамуд ва мушкили бартараф карда мешуд. Баъди дарстайёркунии мустақилона хонандагон ду соати дигар истироҳат мекарданд ва аз рӯи шавқу рағбати худ ба бозиҳои гуногуни варзишӣ машғул мешуданд. Баъди тановули хӯроки бегоҳӣ ба синфхонаҳо баргашта, машғули дарстайёркунии мешуданд. Хонандагони синфҳои 5-8 то соати 22:00 ва синфҳои 9-11 то соати 23:00-и шаб мустақилона дарс тайёр мекарданд.

Дар баробари муаллимону мураббӣ аз ҳисоби фаъолони синфҳои болоӣ барои назорат ба дарстайёркунии синфи 8 роҳбарон таъйин шуда буданд ва ба рафти дарстайёркунии онҳо назорат мебарданд. Дар синфҳои болоӣ (9-11) бошад, сардорони синфҳо назорату роҳбарӣ мекарданд. Дар он солҳо қувваи барқи марказонидашуда набуд. Мактаб-интер-

рачае, ки аз пешаи омӯзгорӣ даст кашем. Баръакс, мо бояд ҷидду ҷаҳд кунем, ки обрӯ ва нуфузи омӯзгорро барқарор намоем. Ин ба худӣ мо омӯзгорон вобаста аст. Ҳарчанд ки кори осон нест. Дар замони муосир тарзи дарсомӯзӣ дар мактабҳои миёна ва олӣ тағйиротро ворид шудаанд, албатта вобаста ба инкишофи илму техника. На ҳама омӯзгорон ва донишҷӯён ба ин тарзи таълим омодаанд ва дуруст сарфаҳм мераванд. Аз тарафи дигар, омӯзгори тасодуфӣ дар мактабҳои олӣ зиёд шудаанд ва бо андаке мушкили ба вучуд омадан корро партофта мераванд, ки ин ба косташии обрӯи омӯзгор оварда мерасонад. Ҷорӣ шудани системаи нави таҳсил ба назари ман дар шароити мо, яъне Тоҷикистон барвақттар буд, чунки фарҳанги хонандагон ва донишҷӯёни мо то он дараҷа нарасидааст. Масалан, сабақгардонӣ қариб ки аз байн рафтааст. На ҳама сабақгардонӣ мекунанд. Кори мустақилонаи донишҷӯ дар қоғаз мондааст, дар асл вучуд надорад. Ягона коре, ки дар ин ҷода дар онҷое, ки ман кор мекунам, консепт кардани асари безаволи Бобочон Гафуров "Тоҷикон" ва асари Пешвои миллат, Президенти кишвар муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон "Тоҷикон дар оинаи таърих. Аз Ориён То Сомониён" вақтҳои охир сару садоҳо пайдо шуданд, ки консепт кардани ин асарҳо бефоида аст, вақти зиёди донишҷӯро мегирад, ҳоло он ки донишҷӯ дар вақти консепт кардан ин асарҳоро мекунанд, менависад, мебинанд, ки ин аз фоида холи нест. Нутқи донишҷӯ фақат дар семинар шунда мешавад, агар ӯ тайёри бинад. Солҳои пеш донишҷӯ омада аз кафедра нақшаи семинаро мегирефт ва дар кафедра ба семинар тайёри мекунид ва аз муаллими кафедра, ки навбатдор буд, маслиҳат мепурсид. Ҳоло ин ғайр нестанд. Баъд аз кучо алоқаи байни омӯзгор ва донишҷӯ пайдо мешавад? Ҳатто мусоҳибаи пеш аз имтиҳонӣ низ нест. То солҳои

КИТОБ-МАНБАИ ДОНИШ

Лайлӣ АВАЗОВА, донишҷӯи
соли 3-юми факултаи химия,
биология ва география

Китоб барои инсон мӯнису ғамхор буда, ба ҳеҷ кас ва ба ҳеҷ чиз баробар шуда наметавонад. Китоб метавонад чун дӯсти беминнат моро аз ҳама дармондагиро раҳо бахшад. Ҳалли мушкилиҳо, тарзи хуби беҳи зиндагӣ, роҳ ёфтани ба ҳаёти осоишта, бунёдқорию ободонӣ, саодатмандию некӯрозориро аз китоб пайдо мекунем. Ҳар як авроқи он ба мо рӯҳи тозаву нерӯи нав мебахшад ва ба сӯи ояндаи нек роҳнамоӣ месозад. Китоб манбаи ҳаёт буда, кас аз мутолиаи он соҳиби илму дониш мешавад ва он хазинаи луғавӣ дошта, инсонро мунаввару дурахшон сохта, ўро ба нақҷорӣ даъват менамояд.

Бузургтарин иқдом дар ин самт аз озмуни "Фуруғи субҳи доноӣ..." тахти сарпарастии Асосгузори сулҳу Ваҳдати миллӣ, Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон мебошад. Озмуни маққур иқдоми шоистаест, ки барои баланд бардоштани заъқи китобхонӣ, тақвияти ҳофиза, дарёфти ҳеҷраҳои нави суҳанронӣ суҳанвар мебошад. Пас, моро мебояд, ки дар пайравӣ аз Пешвои миллат пайи мутолиаи кӯшиш намоем, зеро ояндаи дурахшон ва Ватани зебову обод танҳо ба мутолиаи пайваста ва ҳамаҷини бештар ба китоб барои мо мӯяссар мегардад.

РУБОЁТ

Орзу ҚАЛАНДАРОВ,
донишҷӯи соли 1-уми факултаи
омӯзгорӣ ва фарҳанг

НАВҚАЛАМ

Дар олам ҳар ки некуном бошад,
Буалӣ Лоиқу Хаём бошад.
Агар хоҳам зи ман монад нишона,
Гўям байту ғазал, шеър тарона.

XXXX

Чаро дилбар ту ёриам накардӣ,
Нигоҳе бар дили зорам накардӣ.
Ман охир аз ғами ишқат бимурдам,
Нигоҳ бар навзавониам накардӣ.

XXXX

Эй ёр, биё фасли баҳор омадааст,
Бо банду либоси сабзвор омадааст.
Ин ваъдан хони ту то кай бошад,
Ин дили ман охир ба фиғон омадааст.

XXXX

Зи ёди ёр ман паёмурда гаштам,
Басе дар ин ҳаҷон оғурда гаштам.
Ба ёди Лайли зебо-парирӯй,
Мисоли Маҳнун оворам гаштам.

XXXX

Алам дорам, алам дорам,
Мисоли кӯҳ ғам дорам.
Надорам як касе ҳамдард,
Ғами ишқат ба душ дорам.

САҶМИ ПЕШВОИ МИЛЛАТ
ДАР ТАҶКИМИ СУЛҲ

Фароғат МАҲМАДИЕВА,
донишҷӯи соли 4-уми факултаи
химия, биология ва география

Саҳифаҳои таърих гувоҳи он аст, ки дар даврони рӯзгори ноҷасомонӣ ва шикастарӯйӣ, тақдир баҳорати баргузории Иҷлосияи шонздаҳуми Шӯрои Олии Ҷумҳурии Тоҷикистонро ҳамчун ҳадяи таърих ва пайи наҷот ба миллати тоҷик ато кард. Дар он рӯзҳои басо мушкил барои мардуми тоҷик Асосгузори сулҳу Ваҳдати миллӣ, Пешвои миллат, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон масъулияти роҳбариро ба дӯш гирифта, дар дили мардум умед ва боварию ба сулҳу ваҳдат ҷо намуданд.

Дар таърихи навини ҳақиқ тоҷик муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон шахсияте мебошанд, ки на танҳо дар ташаккули таҳаввули таърихи давлатдорӣ, балки эҳёи падидаҳои неку писандида ва арзишҳои волои фарҳанги ниёгонамон хизматҳои бузург кардаанд. Маҳз кӯшишу талошҳои пайваस्ताи Пешвои миллат аст, ки мо соҳиби давлати шудему мавриди эътирофи ҷаҳониён қарор гирифтём.

Имрӯз мардуми шарифу бонангу номуси тоҷик, махсусан ҷавонону варзишгарони саодатманду сарбаланди тоҷик дар симои Пешвои миллат наҷотбахш, ҳомӣ, пуштибон ва Асосгузори сулҳу ваҳдати миллоро мебинанд.

Боиси тазаккур аст, ки қатъи назар аз ваъзи душвори давраи гузариш Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ-Пешвои миллат муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон нисбат ба масъалаҳои ҷавонон, аз ҷумла беҳдошти ваъзи таълиму тарбия, соҳиби ихтисос, касбу ҳунар, ҷойи кор гардидан ва мавқеи хоса пайдо намудани онҳо дар ҷомеа диққати ҷиддӣ медиҳанд.

Сулҳу ваҳдат иборатоеанд, ки ҳамаш дилҷаспу дилнишин ва бо лаҳни шево садо дода, бевосита шунавандаро ба фикр кардан водор месозанд.

Сулҳу - оштиву фарзонагӣ, яқдигарфаҳмӣ ва толиби осонштагӣ будани мардумро таҷассумгар аст.

Ваҳдат бошад, ба ҳам омадан, сар аз як гиребон бурун овардан, ҳамдигарфаҳму покнатату миллатдӯст будан.

Иборати ваҳдати миллӣ барои мардуми шарифи Тоҷикистон муқаддас аст, зеро дар он ормонҳои ҳазорсолаи халқамон таҷассум ёфтааст.

CHANGE YOUR LIFE

Student of fourth course Kulob
state University named after
Abuabulohi Rudaki faculty of
foreign Phylology English
department "Mahmudov
Nasimjon"

The world is like a great mirror. It reflects back to you what you are. If you are loving, if you are friendly, if you are helpful, the world will prove loving, friendly, and helpful to you. The world is what you are. The most important principle of human life is that you become what you think about most of the time. This insight is the foundation of religion, philosophy, metaphysics, psychology, and all success. Your outer world is very much a reflection of your inner world. If you change your thinking, you change your life.

Your biggest challenge and your greatest responsibility are to create within yourself the mental equivalent of what you want to experience on the outside. By doing this, you activate all your mental powers, and put the forces of the universe to work on your behalf. You take full control over your life. Many thousands of people have been asked what they think about most of the time. Over and over, the most successful men and women report the same things. They think about what they want and how to get it most of the time. Unsuccessful and unhappy people, in contrast, think and talk about what they don't want. They think and talk about their problems and worries, and about the people in their lives that they don't like. But this is not for you.

Think about the Future First, positive, happy people are future-oriented. They think and talk about the future much of the time. They think and talk about where they are going, rather than about what has happened in the past. They create a clear, exciting future vision of what is possible for them. By the Law of Attraction, they find themselves attracted toward their future hopes and dreams, and there. They think and talk about their goals much of the time. Once they have dreamed and fantasized about their ideal future visions, they boil them down into clear, written goals and plans that they work on every day. They focus their attention and concentrate their energies. They use their goals to take control over.

ЧАРО ҶАВОНОН БА ХОНДАН
МАЙЛИ КАМ ДОРАНД?

Иғболшо НАБИЕВ,
донишҷӯи соли 3-юми факултаи
молиявӣю иқтисодӣ

Яке аз сабабҳои асосии нахондани ҷавонон ин кинофилмҳои туркӣ мебошад, чунки ёду ҳаёли онҳоро ба худ ҷал намудааст. Чи тавре ки мебинем, дар назди мағозаҳои дискфурушӣ ҷавонон барои харидорӣ намудани кинофилмҳои туркӣ ҳатто дар навбат истодаанд, лекин дар назди ягон китобхона ҷавоноро намебинем, ки барои ягон китобе интизор бошад.

Ман аз як ҷавон дар бораи як филм суол намудам ва ӯ то охираш онро ба ман нақл намуд, аммо вақте аз мавзӯи дарсаш суол кардам, ҳақиқати мавзӯро наметавонам.

Сабаби дигараш ин бозихи телефонӣ мебошад. Имрӯз аксари ҷавонон ба бозихи телефон машғул ҳастанд. Вақти худро бо бозихи телефонӣ мегузаронанд. Телефонро барои кори зарур бояд истифода намуд. Базе ҷавонон телефонро на барои кори зарур, балки барои бозихи истифода мекунанд. Зияд истифода бурдани телефон зарар дорад, аммо ҷавонон инро аҳамият наметавонанд.

Сабаби дигараш бошад, ин Интернет мебошад. Интернет истифода бурдан хуб аст, агар онро хуб истифода намоӣ, аммо базе ҷавонон онро барои қорхон дигар истифода мекунанд. Агар ба соҳиби пештара назар андозем, дар он соҳҳо на Интернет буду на имову вайбер, аммо ҷавонон босавод буданд.

Сабаби дигараш ин бемасулияти падару модарон мебошад. Агар падар дар оила сахтгир бошад, писари худро аз ҳама ашёи хониш тавин менамояд. Писар ҳар гоҳ аз дарс омад, дафтарҳояшро бинад, рӯзномаашро наззора кунанд, ки писараш имрӯз қадом фаро ҷавоб гуфтааст. Аз ҳамаи падару модарон хоҳиш менамоем, ки нисбат ба фарзандони худ боаҳамият бошанд.

УСТОДАМ

Фарзона МАҲМАДАЛИЕВА,
донишҷӯи соли 2-юми факултаи
молиявӣю иқтисодӣ

НАВҚАЛАМ

Омӯхтаам аз ту устодам ҳамаш илии дунё,
Бикардман ман дуоят умр бинӣ ҳамчу дарё.
Ҳамаш дарду ашқу ғам зи дунёат шавад дур,
Шавад боги ҳаётат мисли хуршеду маҳу нур,
Ҳамаш бош, устодам ту хушдолу ту зебо,
Нигаҳбанат Худо бошад дар ин дунёву укро.
Зи аввал то ба имрӯз ман гирифтаам аз ту ман таълим,
Чи сон гўям, миннатдорам зи устод ҳамчу иқлим.
Дар ин дунё, ки ман будам, бе устод ман кӣ шудам?
Нашояд кас шавад олим, нагирад з-он устод илм,
Хушо ҳастӣ устодам, миёни мо толибилмон,
Ба ҳақ гўям, ки зои туст ҳамаш дар дилу дар зон.

ҲАРФИ

МОДАР

НАВҚАЛАМ

Идигула МУРТАЗОЕВА,
донишҷӯи соли 2-юми факултаи
омӯзгорӣ ва фарҳанг

Модари дон шамъи сўзонам ту бошӣ,
Равшанибахши чароғу моҳи тобонам ту бошӣ.
Бо дуоят гаштаам ман сарбаланди ин замон,
Чун танур муҳтози гармии нори тафсонам ту бошӣ.
Сарбаланди фарзанд то абад танҳо ту бошӣ,
Меҳрбони қалбу ҳиссам то абад танҳо ту бошӣ.
Фикру зеҳнам бо қалам дорад доим ҳамнаво,
Рӯи дунё як фариштаст-роҳбалад танҳо ту бошӣ.

МОДАР, ТУ БИҶИШТИ
ҶОВИДОНӢ!

Сангалӣ НАБОТОВ,
донишҷӯи соли 3-юми
факултаи химия, биология ва
география

Модар, чи хел калимаи ширин ва дилангез аст. Вақте модар меғӯем, тамоми баданамону рӯҳамонро як эҳсоси хубе фаро мегирад, ки мо аз он ҳаловат мекорем. Модар ба мисли замин якто аст ва муҳаббати ӯ барои мо фарзандон беканор ва ҷовидона аст. Аё модар, туро ёд кардам, дар танҳои чашм меғӯшам ва садои хандаҳоят ба гӯш мерасад, вақте чашм мекушоям, ин садо хомӯш мегардад, зеро ин садо тасаввур аз хотиротам ҳаст. Туро ёд кардам, модар, чи гуна суҳанҳое бароят биғўям, то ту дар наздам ҳозир шавӣ ва туро оғӯш гирам, сарамро болои китфонат гузораму роҳат кунам. Оҳ, модар, чашмонам аз ёди ту ҳамашам нам ҳастанд. Чи қадар вазнин, чи қадар мушкил ин дуӣ аз ту, туро ёд кардам. Биё модар, даст бар сарам бигуздор, дили мисли мавҷҳои дарё пурталотум гаштаамро ором нам, биё, ки ман бо ту рози дил биғўям.

ТОҶИКИСТОН, АРТИШАТ
ПОЯНДА БОД!

НАВҚАЛАМ

Олимпочои ФАЙЗУЛЛО,
дошиҷӯи соли 2-юми факултаи
филологияи хорӣ

Мо чу сарбози далери ин Ватан,
Мо гули бишукуфтаи ин чаман.
Мо далеру ҳушёрме доимо
Дар вафодори халқи хештан,
Мо ҷавонони бо нангу баор.
Мо ҳамаш сарбаланди ин диёр,
Артиши мо ҷовидон бошад ҳаме.
Артиши мо пойдор дар ин диёр,
Тоҷикистон, артишат поянда бод!
Тоҷикистон, артишат фархунда бод!

МАМНӢҶОҲӢ ТОҶИКИСТОН

Орзуи НУРАЛӢ, донишҷӯи
соли 2-юми факултаи
филологияи хорӣ

Дар ҷумҳурии мо мамнӯғҳои "Бешан палангон", "Ромит", "Даштиҷум", "Сарихосор" ва монанди инҳо ташкил карда шудаанд. Дар бораи дутои онҳо, ки маъмултарин ба шумор мераванд маълумот медиҳем.

Мамнӯғҳои "Бешан палангон" дар поёни дарёи Вахш, дар ноҳияҳои Душтиву Шаҳритӯз ташкил ёфтааст.

Дар ин мамнӯғҳои ғавазн, харгӯш, ҷайра, шағол, муши оби, оҳу, гург, парандаю морҳои гуногун, моҳиҳо зиндагӣ мекунанд. Аз растаниҳои сӯнҷид, найшакар, бутаҳои гуногун мерӯянд.

Дар ҳудуди мамнӯғҳои зиёда аз 20 кӯл мавҷуд аст. Дар ин кӯлҳо қариб 20 наъви моҳи дучор меояд.

Мамнӯғҳои "Ромит" дар қаторкӯҳи Ҳисор, ки ба қаламрави шаҳри Ваҳдат дохил аст, ташкил ёфтааст.

Дар ин мамнӯғҳои аз наботот бутаҳои зирк, настанан, чормағз, себ, анор, арча ва гиёҳҳои зиёда мерӯянд; аз ҳашароту ҳайвонот моҳӣ, мор, хирс, паланг, рӯбоҳ, қашқалдоқ, ғавазн, ва ғайра; аз парандаҳои кабк, мурғи ҳилол, бум, кабутар ва монанди инҳо зиндагӣ мекунанд.

ДОНИШҶҮ

СУТУНИ ХОНАДОНИ МАН

Хубонбӣ РОИБЗОДА,
донишҷӯи соли 1-уми факултати
омӯзгорӣ ва фарҳанг

Ҳаёти ҳар як шахс пур аз лаҳзаҳои хотирмон мебошад ва ман дар ин ҷо меҳомам каме ҳам бошад аз як лаҳзаи рангини худ ёд кунам. Айёми кӯдакӣ барои ҳар як шахс бисёр ширин аст. Вақте ман хурд будам, ҳар як иду ҷашнҳое, ки мешуд, падарам кӯшиш мекард, ки маро бе тӯҳфа намонад. Ҳар як Соли нав, ки меомад, ба мо аз ҳамаи халтаҳои солинавӣ меовард ва мо бо як хурсандии зиёд Соли навро мегузаронидам. Ин як лаҳзае ҳаст, ки ҳеҷ гоҳ аз ёдам намеравад. Бо гузашти айём ва вақти пуриммат рӯз то рӯз ва сол то сол ҳар қадаре ки калон шудан гирифтаам, ба қадри падару модари худ бисёртар расидам ва чӣ қадаре агар аз ин ду ганҷинаи ҷаҳон суҳан гуям, кам аст. Бовабри яқин дарам, ки шахс дар баробари модар падарро ҳам дӯст медорад. Аз забони шоир гуфтаниам:

*Сарвари ҳар хонадони одамӣ бошад падар,
Роҳбари ҳам соябони одамӣ бошад падар.
Одамӣ-ку бе падар монад, залилу хору зор,
Раҳнамоӣ ақли ҳар як одамӣ бошад падар.*

ROLE OF WOMEN IN SOCIETY

The 4-th year student faculty of foreign philology Solehova Nazira

The ongoing changes in social, political and economic spheres of the country entail not only the raise of women's role in society, in addition they are accompanied by breaking of stereotypes to treat human beings by sex that had been shaping through decades. Free economic relations and democratization of all spheres of life create the basis for eventual equal social rights for any human being regardless of sex, for both men and women.

From a legal point of view, a man and a woman in our country are equal. However, in practice, there are no real mechanisms of women's rights fulfillment as well as for their active participation in social life.

Such questions as women and their place in the society, their political and social activity as well as enlightening of those problems in mass media; questions of creation of informational data-base as well as maternity and childhood cannot be effectively solved by governmental bodies, especially in the situation of economic crisis.

That is why it is important today to assist the creation of such mechanisms through the activation of women's public organizations. And non-governmental charity organizations become a single source for support of such projects. Housework, chores and raising children are generally considered to belong to a woman's domain. Despite the fact that birthrates in the country have been falling, children are obstacles in the labor market. It is understandable that women decide to defer having children later or do not have children at all. Along with that, there is a lack of knowledge about modern contraception and a correspondingly large number of abortions.

However, the number of women taking part in the country's political, economic and civic life shows that women are restricted in the spheres of politics and government. Women's salaries are on average lower than men's, and women are likewise far more likely to fall victim to violence and unemployment. According to United Nations Gender Organization data, 67 percent of those unemployed in Russia are women. A lack of state financing in social programs has caused further tightening in the labor market, particularly for women. Female unemployment is rising at a catastrophically high rate. Women have less access to retraining programs than men, while women entrepreneurs are a rarity.

ТАБИАТИ ТОҶИКИСТОН ФА-РАҲАФЗОСТ!

Шаҳнозаи ДАВЛАТАЛИ,
донишҷӯи соли 3-юми факултати
филологияи тоҷик ва
журналистика

Тоҷикистон - ватани азишу маҳбубамон дорони табиати нотакрору зебоне мебошад. Кӯҳҳои сар ба фалак кашида, чашмаҳову растаниҳои шифобахш, дарёҳои пурҷӯшу хурӯш, ҳавои софу бегубораш воқеан ҳам ҳайратовар аст.

Дар чунин як сарзамини зебо, ки табиати нотакроре дорад ба ҳар кас зистан мӯяссар намешавад. Мо тоҷикистониён бояд шукронаи Яздони покро намоем, ки ба мо чунин як кишвари бидиштороро насиб гардондааст. Аз ин рӯ, моро зарур аст, ки дар тозаозода нигоҳ доштани табиати диёри хеш талош варзем.

Табиате, ки ба мо растаниҳои шифобахш, оби софу зулол, ҳавои тоза мебахшад, ба муҳофизати мо эҳтиёз дорад. Бояд ҳар як фарди кишварамон ба қонунҳое, ки барои тоза нигоҳ доштан ва муҳофизати табиат мутаррар шудаанд, итоат намуда онҳоро риоя намояд.

Шоирани шинохтаи тоҷик Мардон Ашуров дар васфи ганҷинаи бебаҳое, ки аз табиат ба вуҷуд меояд, суҳанони зебоне ишно намуда, ба висоти ин манзумаи навиштаи худ моро водор ба он месозад, ки ба қонунҳои табиат итоат намоем:

ФИЛИПП КОТЛЕР-МАРКЕ-ТОЛОГИ МАҲШУРИ ҶАҲОН

Зикриё ТАВАКАЛОВ,
донишҷӯи соли 4-уми факултати
иқтисод ва идора

Ф. Котлер яке аз намоёнтарин ва маҳшуртарин муттаҳассисон дар соҳаи маркетинги Донишгоҳи шимолу ҷарби ИМА мебошад. Ӯ дорони дипломи магистр буда, баъдтар рисолаи худро бо мувофиақиат дифоъ намуда, ба унвони доктори илмҳои фалсафа соҳиб шудааст.

Ф. Котлер зиёда аз 100 корҳои илмӣ ҷоп намудааст. Дар қатори онҳо: Муқаддимаи маркетинг, Принципи маркетинг, Стратегияи маркетинг ва Маркетинг, Менеҷмент дар аксари мамлакатҳое, ки системаи иқтисодӣ бозори истифода мебаранд, тарҷума ва ҷоп шудаанд.

Дар Ҷумҳурии Тоҷикистон Ф. Котлерро аз рӯи китоби "Ассосҳои Маркетинг", ки ба забони русӣ ҷоп шудааст, мешиносанд.

Бояд қайд кард, ки Ф. Котлер вазираҳои гуногунро ба монанди: Раёси Коллеҷи маркетинг, Директори Ассоциатсияи маркетинги ИМА, мушовири ширкатҳои калонтарини ИМА ва давлатҳои хориҷӣ оид ба маркетинг ва байрари барои инкишофи маркетинги амалӣ саҳми худро гузошт.

Ф. Котлер дорандаи Ассоциатсияи маркетинги Амрико буда, дар соли 1983 ба унвони "Маркетологи сол" соҳиб шуд.

Дар соли 1998 Ф. Котлер нахуст ба Русия барои иштирок намудан дар конференсияи байналхалқӣ оид ба маркетинг таширф овард. Аз ғурсат истифода бурда, муттаҳассисон аз Ф. Котлер хоҳиш намуданд, ки фикри тавсияҳои худро дар бораи истифода бурдани маркетинг дар шароити ҳозираи давраи гузариш изҳор намояд.

НАФС ЧУЗУ ҒАЙРИОДДӢ АСТ!

Сайвали ТЕШАЕВ,
донишҷӯи соли 4-уми факултати
иқтисод ва идора

Албатта дуруст аст, ки нафс ғайриоддӣ ҳаст. Ҳамаи мардуми дунё кӯшиш ба харҷ медиҳанд, ки бар муқобили нафс ғолиб бароянд, вале ин на он қадар кори осон аст, дар бисёре аз маврид нафс ҳамеша ғолиб меояд. Барои нафсро биш-кастан дили пок, суҳани рост, поквидонӣ ва суҳани нарм доштан лозим аст. Чунон ки қайд кардаанд:

*Нафсро бишкан, нагардад боз зиёд,
Ҳамчу ҳайвон баҳри худ охур масо!*

Вақте, ки нафс бар ту ғолиб меояд, пас албатта вай зиёд мешавад.

Ҳамин тариқ, вобаста ба шароити муҳит оҳиста-оҳиста хислати характери инсон тағйир меёбад. Ҷолиби диққат аст, ки инсон бар муқобили нафс ғолиб биёяд, вале на он қадар душвор ин ҳама аз заҳматҳои инсон вобаста аст.

Дар натиҷа, таърибаҳои ҳаст, ки инсон метавонад худро бисанҷад ва хулосаи худро барорад. Баъдан, инсон дар он сурат комёб мегардад, ки агар ба нерӯи худ боварӣ дошта бошад. Инсон қобилияттаро замоне мефаҳмад, ки барои истифода, бурдани он азм намояд.

Аз ин ҷо бар меояд, ки нафс системаи даруни инсон мебошад. Барои маънои нафсро фаҳмидан идеяи ҷамъиятӣ ва идеяи худро фаҳмидан лозим аст.

Хулоса, кори баландафростае, ки аз амали инсонӣ нопоку номурод вобаста аст, рӯзе валангор хоҳад шуд.

ДАР БОРАИ МИЛЛАТИ ТОҶИК

Таҳмина МАДАЛИЕВА,
донишҷӯи соли 2-юми
факултати омӯзгорӣ ва фарҳанг

Калима ё худ номи "тоҷик" ҳанӯз дар сарчашмаҳои хаттии тибетӣ соли 792 дучор меояд, ки ин то ба имрӯз қадимтарин акси ин ном дар сарчашмаҳо мебошад. Халқҳои Осиеи Миёна, аз ҷумла, тоҷикон дар давоми таърихи ҳазорсолаи худ тараққиёти ҷамъияти инсониро аз сар гузаронидаанд. Ҳарчанд замони инкишофи илму фарҳанг дар давраи салтанати Сомониён аз тарафи аҷнабиён торумор шуда бошад ҳам, хидмати шоирону нависандагон дар эҳдиёти наму нарс хело бар аъло мушоҳида мешавад. Мо, халқи тоҷик имрӯз аз он мефаҳрем, ки гузаштагони мо донишманду обрӯманд ва меҳандӯст буданд. Ба мисли устодон Бобоҷон Ғафуров, Садриддин Айний, Мирзо Турсунзода ва дигарон.

Шоҳасари таърихи устод Бобоҷон Ғафуров "Тоҷикон" воқеан шиносномаи миллати мо гардида, барои ташаккули худшиносии миллӣ ва рушди тафаккури таърихи мардуми мо хидмати арзанда намудааст. Ин марди бузург аз осорхонаи беинтиҳои таърих осори тамаддун ва мероси фарҳанги миллати тоҷикро зарра-зарра ҷамъ оварда, ба риштаи таҳрир кашид, танзиму даврабандӣ кард ва ба оламиён исбот намуд, ки тоҷикон қадимтарин сокинон ва соҳибони ин марзу бум буданд ва ҳастанд. Асар "Тоҷикон" воқеан шӯълае буд, ки ба саҳифаҳои торику фаромӯшгаштан таърихи миллати тоҷик равшани андохт. Имрӯз халқи тоҷик бояд аз гузаштаи худ хоҳиш дорад, хоҳиш тира сабақ гирад ва дурнамои ояндашро муайян созад.

Пешвои миллат муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон ба омӯхтани таърихи миллати худ таъкид мекунад. Таърихро омӯхтан ин танҳо ба хотири доништи гузашта нест, балки он дурнамоест, ки роҳи ояндаи миллат ва пешомадҳои давлатдориро равшан намуда, барои худогоҳии миллӣ, ваҳдату ягонагӣ ва рушди тафаккури таърихи насли оянда хидмат мекунад.

ПЕШВОИ ВОҶИД ВА ҶОМЕАИ МУТТАҲИД

Ҳайдарзон ҲАБИБУЛОЕВ,
донишҷӯи соли 4-уми факултати
иқтисод ва идора

Мо тоҷикон таърихи кӯҳану фарҳанги пурғановат дорем ва аз ин сарвати бебаҳои миллии худ ифтихор мекунем.

Эмомалӣ РАҲМОН

*Асли лашкар бегумон сарвар бувад,
Қавми бесарвар тани бесар бувад.*

Президенти кишвар Эмомалӣ Раҳмон, замоне сари қудрат омад, ки Тоҷикистон ба ҷанги таҳмили дохили гирифтӣ буд ва кишварро хавфи нобудӣ таҳдид мекард, мардум ба гурӯҳнагуи нодорӣ ва ҷангу ҷидол рӯ ба рӯ буд. Табиист, ки дар чунин ҳолат рисолати асосии пешво-ба созиш овардан ва муттаҳид сохтани гурӯҳҳои мухталифи ҷомеа дар асоси идеяҳои нав, арзишҳо ва идеалҳои умумии мебошад.

Президенти кишвар Эмомалӣ Раҳмон дар навбати аввал ба таҳаммул ва дарки дурусти воқеиятҳо дар пайи сафару гуфтушунӣ бо роҳбарони давлатҳои дахлдор дар қазияи ҷанги кишвари мо шуд, бо гурӯҳҳо ва нерӯҳои мухталиф ва ҷангандаи дохили рӯ ба рӯ шуд, музокира кард, суҳб баст ва роҳро барои эҷоди суҳб боз кард. Имрӯз ҳатто камназартарин узви ҷомеа эътироф мекунад, ки барқарор шудани суҳбу субот ва ризоияти миллӣ дар кишвари мо, ки метавон гуфт аз бузургтарин хидмати Пешвои миллии мост, Истиқлолияти Тоҷикистонро устувор гардонд ва амнияти мардуми кишварро, таъмин намуд.

Барқарор намудани равоӣ ба кишварҳои дуру наздик бар пояи манфиати миллати кишвар аз самтҳои афзалиятнок барои ҳар давлате мебошад. Татбиқи Стратегияи минтақавӣ ва байналмилалии Тоҷикистон дар даврони ниҳоят мураккаб, пуртаъзад ва ҳассоси таърихи башарӣ ҷараён мегардад, ки муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон ба дарки амиқи ин масъала хеле дақиқкорона ва нозуқинона расидааст.

Дар маҷмӯъ, сиёсати санҷида ва мутавозини хориҷӣ, мавқеи равшану устувор дар мубориза бар зидди ифротгарӣ, бунёдгарӣ, терроризм, қочоқи маводи мухаддир ва таҳдиду хатарҳои дигари глобалӣ, ширкати амалӣ ва маъсулони Сарвари муаззамии давлат дар ҳали масъалаҳои муҳимтарини умуминсонӣ сабаб шудааст, ки Тоҷикистон узви фаъол ва соҳибхитроми ҷомеаи ҷаҳонӣ гардад. Ин дастоварди бузурги миллӣ ва таърихи ба Пешвои муаззамии миллат, Асосгузори суҳбу ваҳдати миллӣ муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон марбут мебошад.

Миллати тоҷик дар марҳилаи наву тақдирсоз симон Пешвои худро дар шахсияте дид, ки он бевосита аз миёни мардум баромада ва барои халқ дар шароити гузариш фаъолияти пурмаъсултаро ба дӯш гирифтааст.

ANGEL BY NAME "MOTHER"

Nurmatova Zuhro, the 3 course faculty of foreign philology English department

Mother! What's the holy word? Mother is one whose special love inspires you day by day who fills your heart with gladness in her warm and thoughtful way. I think all of the people love their Mum and I love my Mum very much too, that I can't explain it. My Mum is a woman like no other. She gave me life, nurtured me, taught me, dressed me, fought for me, hold me, shouted at me, kissed me but most importantly she loved me unconditionally. There are not enough words to describe just how important my Mum is to me and what a powerful influence she continues to be. Mothers love for her child is like nothing else in the world. Mothers are as buttons that everything keeps on them. Mothers are gift from Allah for us. Mothers are an Angels on this earth. I blessed my Lord that they are always being healthy and always be with us. So now I say what I feel at this time and day that Mum "I love you" all the time.

МУШКИЛИ ПАРТОБҶО

Фарзонаи МУЗАФАР,
донишҷӯи соли 1-уми факултати
филологияи хориҷӣ

Имрӯз чӣ хеле, ки мо мушоҳида мекунем ва шоҳиди он ҳастем, дар кӯчаву хиёбонҳои шаҳр партобҳо аз ҳад зиёд дида мешаванд, аммо маъсулин ба ин камбудӣ беаҳмиятӣ зоҳир наменоянд. Мардум партобҳоишро дар пидароҳо ва кӯчаву хиёбонҳо, аз ҷумла, дар роҳҳои мошингард низ мепартоянд. Партобҳо зиёдтар дар гирду атрофи хонаҳо ва бозори марказӣ дида мешавад. Ҳар моҳ аз мардум пули партоб талаб карда мешавад ва хуб мешуд, ки борон ҳалии ин масъала чораҳои зарурӣ меандешиданд. Мақсади пул ҷамъ кардани маъсулин ин тоза кардани партобҳо мебошад, аммо мо надидему нашиндаем, ки партовгоҳҳо сари вақт тоза карда бошанд, то аз сару даҳани қуттиҳо сар назананд, маъсулин онро тоза намекунанд.

Рӯзе ба бозор рафтан ва шоҳиди он гаштам, ки дар гирду атрофи бозор хело ҳам партобҳо зиёданд. Наҳамак аз ду метр дур аз савдогарон партобҳо рехта шуда буд. Ин масъала басо мураккаб ва ҷиддист, зеро ин масъала ба ҳаёти инсон вобастагии зич дорад. Бояд сари ин масъала кумитаи ҳифзи муҳити зист интизи ҷиддӣ биандешад. Тозагии ҷомеа солимии ҷомеа аст. Аз ин гуна бетамиззо метавонад беморихоии сироятӣ ба вуҷуд ояд. Мо бояд ин камбудиро надида нагирем.

Хуб мешуд, ки қуттиҳои ахлотпарто дар кӯчаву хиёбонҳои шаҳр, аз ҷумла дар бозори марказӣ таъмин карда шаванд.

ПЕШНИХОДИ МАБЛАҒИ ХАНГУҒТ БА ҲАБИБ БАРОИ РАЗМ БО КОНОРУ МЕЙВЕЗЕР

Флойд Мейвезер метавонад 180 млн евро аз хонаводаи шоҳии Арабистони Саудӣ ба даст орад.

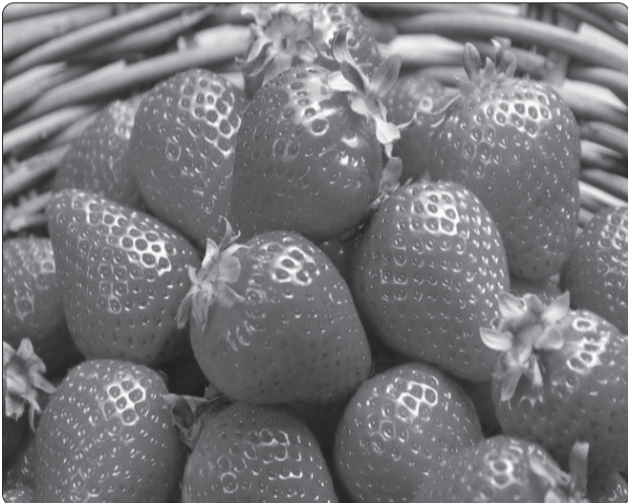
Дар ин бора маҷаллаи "The Sun"-и Британияи Кабир бо истинод ба менечери Ҳабиб Али Абдул-Азиз хабар пахш кард. Шартӣ асосӣ ин аст, ки ин размӯ бояд дар Эр-Риёд пойтахти Арабистони Саудӣ баргузор шавад. Барои ҳар кадоме аз ин рақобатҳо Ҳабиб метавонад 90 млн евро ба даст орад.

Рақиби ояндаи размовари рус-Ҳабиб Нурмагомедов Тони Фергюсон аст. Набарди онҳо рӯзи 18-уми апрели 2020 бояд баргузор шавад.

Манбаъ: eurosport.ru

Қаҳрамони UFC дар вазни сабук Ҳабиб Нурмагомедов барои ду набард бар муқобили размовари ирландӣ Конор Макгрегор ва боксчии дастони амрикоӣ

ДАЛЕЛҲОИ АҶИБ ДАР БОРАИ КУЛФИНАЙ

вае мебошад, ки тухмии он дар дохил неву дар қисми беруниаш ҷой гирифтааст.

- Дар китоби рекордҳои Гиннес кулфинай аз ҳама калонҳаҷмтарин ба қайд гирифта шудааст, ки вазни он 231 грамм мебошад.

- Барои баланд гардонидани масъунияти бадан дар ҳар фасли пухтарасӣ кулфинай истеъмол намудан зарур аст.

- Новобаста аз он, ки кулфинай мевачоти ширин ҳисобида мешавад, дар он миқдори шакар ниҳоят кам

мебошад. Барои муқоиса - дар лимӯ миқдори шакар нисбат ба кулфинай зиёд мебошад.

- Дар таркиби кулфинай моддаҳои мавҷуданд аст, ки ба доруворӣ бедардкунанда монанд мебошанд. Бинобар ин ҳангоми дарди сар хӯрдани кулфинай хело манфиатовар мебошад.

- Агар дар рӯятон доғи кунҷитак ва холчаҳои майда мавҷуд бошанд, ба воситаи ниқоби кулфинай Шумо метавонед онҳоро тамоман ноаён гардонед.

- Кулфинай инчунин барои мустаҳкам намудани хотираи хуб ва тез пир нашудани ҳуҷайраҳои мағзи сар манфиатовар мебошад.

Манбаъ: <http://tiroz.org>

-Кулфинай ба минтақаи Осиёи Миёна аз Амрикои Ҷанубӣ танҳо дар охири асри 18 омада расидааст.

- Олими муайян карданд, ки ранги кулфинай аз миқдори моддаҳои фоиданок таркиби он далолат медиҳад. Чӣ қадаре, ки ранги кулфинай сурхи кушоду равшан бошад, ҳамон қадар он аз витаминҳои фоидаовар бой мебошад.

- Бисёри одамон ба кулфинай аллергия доранд лекин истеъмоли онро дӯст медоранд. Агар Шумо низ ба кулфинай аллергия дошта бошед, онро бо нӯшидани маҳсулоти ширӣ истеъмол намоед, дар он вақт ба аллергия дучор намешавад.

- Кулфинай дар ҷаҳон ягона буттаме-

ДАЛЕЛҲОИ АҶИБ ДАР БОРАИ САЙЁҲАТ

Аз ҳама қадимтарин Донишгоҳи то ҳол амалкунанда дар шаҳри Болони давлати Италия ҷойгир буда, он дар соли 1088-ум ташкил ёфтааст.

Пойтахти давлати Чопон аз соли 794-ум то соли 1868-ум шаҳри Киото будааст. Ҳоло бошад, пойтахти Чопон шаҳри Токио мебошад.

Шведҳо то соли 1709-ум аз ҳама қувваи бузурги ҷарбӣ дар Аврупо ба шумор мерафтанд.

Дар Осиё чунин ҳисобида мешавад, ки гуё гурбаи сиёҳ хушбахтӣ меовардааст.

16% фоизи тамоми африқоӣҳои таҳҷой дар Нигерия зиндагӣ мекунанд.

Швейтсария аз соли 1515-ум инҷониб ягон маротиба дар ҳолати ҷангӣ қарор нагирифтааст.

Конканҳои Уэлс чунин мешумориданд, ки шустани ҷанги ангишт аз тахтапушти инсон кори сутунмӯҳраро заиф мегардондааст.

Қабул аз ба Канада ҳамроҳ карда шудан ҷазираи Ньюфаундленд давлати мустақил буд.

Сарҳади байни Италия ва Ватикан намуди роҳи сафеди нуқта нуқта тасвиршуда дарро рӯи асфалт дорад.

Манбаъ: <http://tiroz.org>

ДАЛЕЛҲОИ ҶОЛИБ ДАР БОРАИ ОДАМОНИ АҶИБ

Ҳоло дар бораи одамони аҷоиб маълумот пешниҳод менамоем, ки замоне шомили китоби рекордҳои Гиннес шуда, тамоми сайёраҳо ба ҳайрат овардаанд.

Соҳиби ноҳуни дарозтарин

Шридхар Чиллол соли 1936 дар шаҳри Пумаи Ҳиндустон таваллуд шуда, ба сифати соҳиби ноҳуни дарозтарин ба китоби рекордҳои Гиннес шомил шудааст. Соли 1990 вақти чен намудан ҳамин чиз аниқ карда шуд, ки дарозии ноҳунҳои панҷ ангушти дасти чапӣ дар маҷмӯъ 439,42 сантиметр будааст. Ноҳуни нарангушташ 76,2 сантиметр, ангуштони миёна ва паҳлӯӣ 86,36 сантиметр, ангушти кӯчакаш 87,63 сантиметр. Шридхар ноҳунҳояшро аз соли 1952 месабзонад. Ба гуфтаи мавсуф ноҳунҳояш барои ба бистар мисли одам хобидан халал мерасонидаанд.

Марди ришдарозтарин

Соҳиби риши дарозтарин Ганс Н. Лангсети соли 1946 таваллудшуда ба ҳисоб меравад. Номбурда 15 соли охири умрашро дар шаҳри Кенсенти ИМА гузаронида, соли 1927 вафот кардааст.

Пеш аз дафн намудан риши ӯро чен карда бурида гирифтаанд. Ин риши дарозияш 5 метру 33 сантиметр соли 1967 ба Донишқадаи Смитсонӣ Вашингтон барои нигоҳ доштан супорида шудааст.

Одами пошнадарозтарин

Муҳаммад Аълам Чанна зодаи Покистон ба шумор меравад. Дарозии ҳар як пошнаӣ ӯ тақрибан 60 сантиметр буда, пойфазоли андозаи 86

метрушад.

Бонӯҳои мӯйдарозтарин

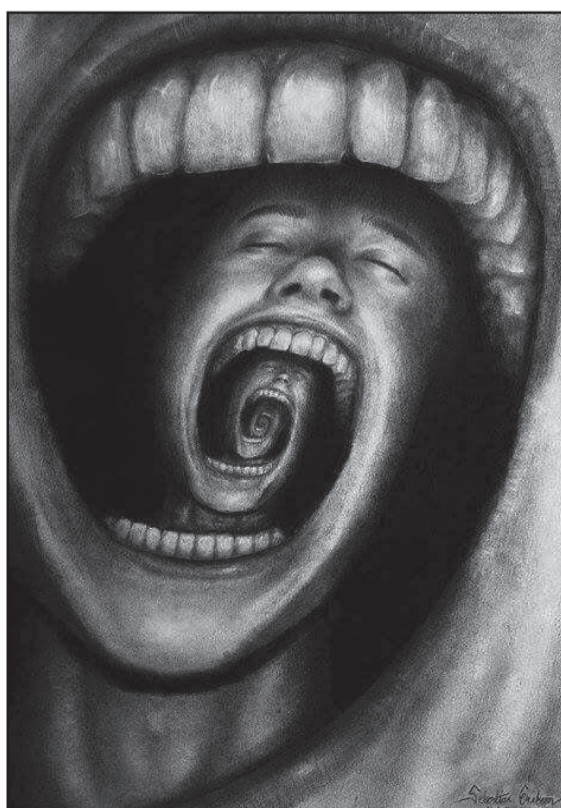
Мӯйи одам дар як моҳ ба ҳисоби миёна 1,27 сантиметр месабзад. Агар дукорда (қайҷӣ) нарасад, дарозияш одатан метавонад ба 61-91 сантиметр расад. Вале ин ҳадди охири набудааст. Моҳи марти соли 1989 дар Ҳиндустон дар бораи йоги 74-сола Мата Чоҳдамбаи дарозии мӯйаш 6,4 метр маълумот гирифта шудааст.

Мӯйи шаҳрванди шаҳри Вустери ИМА Диана Уитт бошад, моҳи майи соли 1989 ба 3 метру 15 сантиметр расидааст. Мавсуф барои ба ин муваффақ шудан ба мӯйаш давоми 17 сол дукорда нарасонида, шуста, шона намуфта сабзонидааст.

Биргери мӯйлабдароз

Шаҳрванди шаҳри Малмеи Шветсия Биргер Пеллас соли 1934 таваллуд шуда, соҳиби мӯйлаби дарозтарин ба ҳисоб рафта, дарозии мӯйлаби ӯ 25 феввали соли 1960 ба 290 сантиметр расидааст.

Манбаъ: gazeta.tj

АКСҶОИ ГҶӢ

Яке бо хома тӯҳмат
менависад,
Яке ҳарф аз муҳаббат
менависад.
Ҳазорон раҳмати Ҳақ бар
касе к-ӯ,
Ҳақиқатро ҳақиқат
менависад.

Аброри Аҳрориён

ҒОЛИБИ КРОССВОРД МУАЙЯН ШУД!

Ба кроссворди шумораи гузашта 11 нафар хонанда ҷавоб пешниҳод кардааст, ки аз ин шумора 7 нафар кроссвордро бо ҷавобҳои дуруст пешниҳод кардааст: Гадов Ҳолаҳмад (04.02.2020, соати 08:06, бехато), Валиева Ҳалима (04.02.2020, соати 08:25, бехато), Каримзода Ҳисайн (04.02.2020, соати 08:51, бехато), Шарифов Бедилҷон (04.02.2020, соати 10:27, 4 хато), Нозимов Баҳром (04.02.2020,

соати 11:45, бехато), Тошматов Умарҷон (04.02.2020, соати 14:33, 4 хато), Исмолов А. (04.02.2020, 15:07, 2 хато), Латифи Бобочон (04.02.2020, соати 16:20, 10 хато), Маҳмадиева Фароғат (06.02.2020, соати 08:54, бехато), Давлатова Қаламисо (10.02.2020, соати 15:17, бехато), Умаров Эмомалӣ (10.02.2020, соати 15:58, бехато).

Аз ин рӯ, мо ба хонандагон, ки ба идора ҷавобҳои худро ирсол карданд, сипос меғӯем, аммо ғолиб танҳо нафаре меша-

вад, ки пеш аз дигарон ҷавобҳои худро пешниҳод кунад. Дар ин шумора ғолиб Гадов Ҳолаҳмад мебошад, зеро пеш аз дигарон ҷавобҳои худро пешниҳод кардааст.

Хонандае, ки ҷавобҳои худро аз назар гузаронидан меҳаҳад, метавонад ба идораи рӯзнома таширф биварад.

Мӯҳлати қабули ҷавобҳои кроссворди мазкур аз 18.02.2020 то 22.02.2020 муайян шудааст.

Ҷавобҳои кроссворди шумораи № 1 (302) аз 3.02.2020

Сангзор → Таъин кардашуда → Мустаҳкам, пойдор → Цинояткор дар суд

...уми феврал – рӯзи Валентини муқаддас → **Тамом** → Қисми механика → Нидо тантанавии ҳарбиён

Газвори гулдори пахтагӣ → Ҳамсол → Ҳавои беҳад сард

Марк ... нависандаи америкой → Георгий ... актёри мазҳақавии рус → Асьори Чопон

Гуруҳи варзишгарон → Одам дорад, ҳайвон не → **Соз, боб** → Шаҳр дар Русия → Монанд, мисл → Мақоли Оллоҳ

Хохари зан → Созиш, сулҳ → Вақт, лаҳза → Пойтахти давлат дар Осиё → Хиндуҳои таҷҷони Перу → Пешвои фашистони Олмон ... Гитлер → Нишонаи бемории зуқом → Номии пешнаи ноҳии Спитамен → Модар ба забони шугнӣ

Хуриши арабӣ, гӯшти ба чапоти печонида → **Чилд, пакет** → Номии пешнаи Бишкек → ГАНДУМГУНЯИКАР → ЧОК → Ченаки англисии масоҳати замин → Антониини чуфт

Ширинзабонӣ → Навъи шоколади хориҷӣ → **Фигураи геометрии** → ТИРАНА → ИРАБОҶА → Шамшергӣ (русӣ) → Наварди автомобил → Тавалло, илтиҷо

Пойтахти Удмуртияи Русия → ... Бусли, овозхони машҳури хинд → Нависандаи ... Насриддин → Рӯзӣ, хӯрок → **Ҳеч гоҳ** → Иҷрокунии қонуну қоида

Халқият дар Африка → **Китоби зардуштиён** → Силоҳбадаст → Паррандаи мурғобимонанд → Тамғаи киштиҳои қайҳонии СССР → Шаҳр дар Фаронса → Яке аз «қинси латиф» → ... Коберидзе, актёри гурҷӣ

Воҳид, ... садӣ ва гайра → Шабкаи телевизионии рус → **Зар** → Кӯҳсор дар Осиё

Вазифа ва амали султон → **Посухро металабад** → Бо он мебусанд → **Мачмӯаи Бозор Собир**

ДИҚҚАТ!

ХОНАНДАЕ, КИ ПЕШ АЗ ҲАМА КРОССВОРДРО БЕХАТО ПУР КАРДА, БА ИДОРАИ РӯЗНОМА ПЕШНИҲОД МЕКУНАД, БО МУКОФОТИ ПУЛӣ ДАР ҲАҶМИ 200 СОМОНӢ ҚАДРОНӢ КАРДА МЕШАВАД.

Ман ба қудрати созандаву офарандаи мардуми сарбаланди тоҷик эътимод дорам ва як нуктаро дилпуруна изҳор менамоям: мо ҳамаи иқтидору имкониятҳоро дорем, ки раванди ободкориву созандагиро беш аз пеш густариш бахшем, барои расидан ба ҳадафҳои миллиамон кӯшишу ғайрати бештар намоем, бо сарҷамъиву муттаҳидӣ камбудихои мавҷударо бартараф кунем, рушди устувору босуботи кишвари азизамонро таъмин созем ва рӯзгори ҳар як хонадони Тоҷикистонро аз имрӯза беҳтар гардонем.

Аз Паём то Паём, 26.12.2019

МУАССИС:

**ДОНИШГОҶИ ДАВЛАТИИ КҮЛОБ
БА НОМИ АБУАБДУЛЛОҶИ
РУДАКӢ**

ҲАЙАТИ МУШОВАРА:

МИРАЛИЗОДА АБДУСАЛОМ,
доктори илмҳои педагогӣ, профессор,
ректори Донишгоҳи давлатии Кӯлоб
ба номи Абуабдуллоҳи Рудақӣ

КАРИМОВ САМАРИДДИН,
доктори илмҳои химия, профессор,
узви пайвастаи АМТ

ИБОДОВ МАҲМАДУЛЛО,
доктори илмҳои фалсафа, профессор

ЧУМЪАХОН АЛИМӢ,
доктори илмҳои филологӣ, профессор

ХОЛИҚЗОДА АЙНИДДИН,
номзади илмҳои филологӣ, дотсент

ХУДОЙДОДОВА ШАРОФАТ,
номзади илмҳои филологӣ, дотсент

ҒУЛОМОВ ИСЛОМ,
доктори илмҳои педагогӣ, профессор

АБДУЛЛОЕВ МАҲМУД,
доктори илмҳои таърих, профессор

МИРЗОЕВ САЛИМ,
доктори илмҳои педагогӣ, профессор

ИЗЗАТУЛЛОЕВ КУГАН,
номзади илмҳои педагогӣ, дотсент

ЗАФАР МИРЗОӢН,
ховаршинос, профессори фахрии
донишгоҳ

РАФИЕВ САФАРҲОН,
номзади илмҳои педагогӣ

НАЗАРОВ ҲОТАМ,
номзади илмҳои педагогӣ

САРМУҲАРРИР:

ЧАҲОНГИР РУСТАМШО,
номзади илмҳои филологӣ

КОТИБИ МАСЪУЛ:

ГАДОМАД ЗУЛФИЕВ,
номзади илмҳои филологӣ

Андеша ва ақидаҳои нашршудаи
шахсии муаллифон дар мақолоти
гузоришҳо ақидаи расмии ҳайати
эҷодии рӯзнома махсуб намешавад.
Дурустии асноду далели мақолаҳо ба
уҳдаи муаллифон аст.

Рӯзнома дар ҚДДМ
“Мега-принт” ба таъб расидааст.
Адади нашр 5000

Нашрия дар Вазорати
фарҳанги Ҷумҳурии Тоҷикистон №030/
РЗ-97, 30.08.2017 аз нав ба қайд
гирифта шудааст.

Маводҳо бо забонҳои
тоҷикӣ, русӣ ва англисӣ нашр мешаванд.
Рӯзнома тариқи обуна дастрас
мегардад.

НИШОНӢ:

735360. ш.Кӯлоб, кӯчаи С. Сафаров 16
E-mail: anvor.donish@kgu.tj
Телефон: корӣ: (83322) 3-31-15,
мобилӣ: 985-16-75-69; 981-00-02-19

ҚОИДАҲОЕ, КИ ДАР МАКОТИБИ ЧОПОН ОДАТ НАШУДААНД

Кишвари Чопон бо доро будани 126 миллион ҷамъият ва надоштани заҳири табиӣ ва ҳудуди кӯчак яке аз пешрафтатарин мамӯлики дунёи мутамаддин аст. Дар ин мақола, ки бо таври мухтасар тарҷума шудааст, аз вижагиҳои як миллате огоҳ хоҳем шуд, ки асрори пешрафт ва тараққи он шояд ҳамаин мактабҳои бошанд.

1. Дар мактабҳо мавзӯ ва мундариҷаҳои ишқӣ-романтикӣ, ҳамаҷунин ба ин вобаста муносибатҳои роҳандозӣ карда намешавад.

2. Муаллими чопонӣ ба буфет ва ошхонаҳои мактаб наредарояд. Аз тарафи давлат ба синфхонаҳо барои эшон хӯрок оварда мешавад ва муаллим уҳдадор аст, то ҳамаи онро бихӯрад.

3. Дар макотиби Чопон таътили тобисона дода намешавад. Дар таътили панҷафтаинае, ки дар давоми сол дода мешавад, устодон бо талабаҳо муттасил дар машғулият ҳастанд.

4. Дар мактаб фаррош кор намекунад, ин вазифаро ҳуди муаллимон иҷро мекунанд. Аз ин ҷиҳат аст, ки на устодон ва на шогирдон чизҳои зиёдатириро ба ҳаҷ кучо намебароянд ва барои ифлос накардан ҳаракат мекунанд.

5. Ба устодон ҳар гуна ороиш додани мӯй ва истифода бурдан аз лок - рангҳои ороишӣ иҷоза дода нашудааст.

6. Бачаҳои чопонӣ баъд аз хатми таҳсилоти ибтидоӣ формаи ягонаи мактабӣ мепӯшанд.

7. Шарт аст, ки ҳар як муаллими чопонӣ шиновари бидорад! Дар ҳавзҳои, ки ки дар макотиб ташкил шудааст, барои ҳама дарси шиноварӣ омӯхта мешавад ва бояд ин санъатро ҳама балад бошанд! Шогирдон, ки аз имтиҳон намегузаранд, такроран машғулият гузаронида, баъди он боз имтиҳони такрорӣ гузаронида мешавад.

8. Дар мактаб ба истеъдоди танҳо як шогирд таваҷҷуҳ зоҳир карда намешавад! Барномаи таълими чопонӣ бо фаҳмиши "Шогирди беистеъдод вучуд надорад!" пеш меравад.

9. Дар ҳар як мактаби Чопон толибон баробар ва бо боистеъдоданд-гӯён талқин карда мешавад ва онҳоро ҳама тарафа тарбия мекунанд, то дар тамоми соҳаҳои ҷамъияти фаъол бошанд.

Манбаъ: maslahat.com

ЁДДОШТИ КРИШТИАНУ РОНАЛДУ

Вақте кӯдак будам, муаллимамон аз ман пурсид:

- Вақте ки бузург мешавӣ, чӣ мешавӣ?

Гуфтам:

- Футболист.

Муаллим гуфт:

- Ту наметавонӣ футболӣ шавӣ, зеро аз 300 нафар танҳо 1 нафар футболӣ мешавад.

Гуфтам:

- Мехоҳам он 1 нафар ман бошам. Он рӯз ҳамаи талабагон ва муаллим бо сади баланд барои ман хандиданд, вале имрӯз ман механдам, зеро дар ин роҳ муваффақ шудам ва исбот кардам, ки он 1 нафар ман ҳастам.

Ҳар он чиро аз умқи вучудатон бихоҳед, ҳаҷ чизе нахоҳад тавонист монан расидани шумо ба он шавад.

МАРД

Ман фақат рӯзи маошам марди мард
Бисту нӯҳ рӯзи дигар бо ранги зард
Ман фақат рӯзи маошам паҳлавон
Бисту нӯҳ рӯзи дигар ман нотавон
Ман фақат рӯзи маош мошинсавор
Бисту нӯҳ рӯзи дигар ман хору зор
Ҳафтуним чақрим роҳро ҳар саҳар
Ман пиёда тай кунам то ҷои кор
Бар занам рӯзи маош ман шавҳарам
Бисту нӯҳ рӯзи дигар бе ҳамсарам
Кисаҳо холӣ чу қаҷқули гадо
Нимгурӯсна ҳар кучо дар ҳар дарам
Ман фақат рӯзи маош чун мардакам
Бисту нӯҳ рӯзи дигар ман гардакам
Ман фақат рӯзи маош бедардакам
Бисту нӯҳ рӯзи дигар ман "бардакам"